

Uredništvo in upravljanje:
Maribor, Koroške ulice 5.

„STRAŽA“
Izhaja v ponedeljek, sredo in petek
popoldne.

Rokopisi se ne vračajo.
Z uredništvom se more govoriti
vsek dan od 11.—12. ure popold.

Telefon št. 113.

STRAŽA

Neodvisen političen list za slovensko ljudstvo.

Člankovina lista:

Celo leto 12 K
Pol leta 6 K
Četrť leta 3 K
Mesečno 1 K
Posamezne številke 10 v.
Zunaj Avstrije celo leto 17 K.

Inserati ali oznanila
se računijo s 15 vin. od 6redne
petitvrste; pri večkratnih ozna-
nitih velik popust.

Št. 26. Maribor, dne 1. marca 1912. Letnik IV.

Priznanja.

Wastian je podal na svojem torkovem shodu v mariborski kazini nekaj dragocenih priznanj, ki jih moramo debelo podčrtati in si jih dobro zapomniti. Zlasti glede deželnega gospodarstva in učiteljskih plač smo slišali razkritja, ki jih beležimo ad perpetuum rei memoriam.

Že neštetokrat smo bičali naše deželno gospodarstvo. Oprti na suha dejstva, smo dokazovali, kako je nemško-nacionalna večina od nekaj v naši deželi lahkomišelnost in brezvestno zapravljala. Blagajne so bile polne in živele se je veselo življenje. Denar ni imel nobene vrednosti, sipalo se ga je skozi okno in Srednji in Zgornji Štajer je močil v tiskih srečnih časih pravi zlati dež. In še pozneje, ko so se blagajne spraznile, se gospoda ni spametovala. Brez pomisleka in omamljena od lepote minulih dni, ko je bilo še vsega dovolj, je šla in pričela delati dolgeve kot kak lahkoživ pustolovec. In brez vsake skrbne misli na bodočnost se je gospodarilo naprej in prišlo je, kar je moralo priti: dežela stoji pred finančnim bankrotom. Vse to smo mi že velikokrat in ponovno povedali, a nikdar se še ni dvignil v nemško-nacionalnem taboru kak mož, ki bi skušal to zavoženo gospodarstvo braniti in dokazati, da naše trditve o kaznjivo nerealnem gospodovanju večine niso resnične. Gospodje iz nemško-nacionalne večine so molčali. Zaviti v togo spokornikov so mirno prenašali udarce, ker so se zažvedali, da so zasluženi. Sedaj se je pa nam pridružil še poslanec Wastian! Na torkovem shodu je ta radikalni junak dvignil svoje kopje proti lastnemu nemško-nacionalnemu klubu in je ostro obsodil gospodarstvo deželnozbornske večine. Rekel je: „Zgradba nove deželne bolnišnice v Gradcu ne bo ostala brez groznih posledic za deželne finance in po vsej pravici se sme očitati onim, ki so zapričeli to delo, ne da bi pomislili na konec, da so pahnili deželo v težko finančno krizo. Upravni stroški nove bolnišnice bodo tvorili še poseben konto, ki bo za deželo usodepoln.“ Dovolj jasno povedano, kaj ne, da je bilo nemško-nacionalno gospodarstvo v deželi pod vsako kritiko in če pade taka sodba iz ust nemškega nacionalca, potem ima potrojeno, podesetoreno težo.

Naj nam bo dovoljeno, da ob tej priliki, ko ravno govorimo o deželnem gospodarstvu, ki ga ta-

ko uničuje obsoja član večine same, spomnimo na nekaj. Ravno ta večina, ki je tako brezprimerno razsipna pri deželnem denarju, ima odločen vpliv tudi v štajerski kmetijski družbi. Kakšno mora biti potem gospodarstvo v tem zavodu, si lahko mislimo. Po eni strani je krivično in skrbi skoro samo za Zgornji in Srednji Štajer, po drugi strani pa gotovo gospodje, ki ne znajo štediti in pametno ravnati z denarjem dežele, ne bodo tukaj najboljši gospodarji. Radi vsega tega je apel na delegate slovenskih kmetijskih podružnic, ki smo ga priobčili v zadnji številki, še toliko bolj vpoštevanja vreden in za uresničenje naše zahteve po delitvi kmetijske družbe moramo delati sistematično in z vsemi silami.

Pa pustimo to in obrnimo se k drugemu, tudi zelo zanimivemu priznanju poslanca Wastiana, ki se tiče zvišanja učiteljskih plač. To priznanje nam pove, da so igrali nemški liberalci z učiteljstvom grdo, frivolno igro. Pred zadnjim zasedanjem deželnega zbora so liberalci vseh branž obljubljali učiteljstvu vse, kar je zahtevalo. Liberalci so se zbal za svoje najboljše agitatorje, ki so postali nestrpni in nezadovoljni in zagotavljali so jih, da jih popeljejo v obljubljeni deželo, po kateri se pretaka mleko in med, če bodo ti „preklicani klerikalci“ opustili obstrukcijo. Slovenski liberalci so šli celo tako daleč, da so pozabili na ves svoj narodni ponos ter oblatili slovensko trobojnico z grdim izdajstvom, samo ker so se bali, da bi se kakšen prenapet liberalen učitelj, ki je zgubil že vse narodne ideale, umaknil v ožadje.

In prišlo je deželnozbornsko zasedanje. Milijonski deficit v proračunu so začeli govoriti svojo grozno besedo in nemško-liberalna večina se je vstrašila. Zazdalo se ji je, da bi z uresničenjem učiteljskih želja obremenila deželni primanjkljaj do neznosnosti, zato je pričela retirirati. Pozabila je na svoje obljube, ki jih je bila dala učiteljstvu in pričela je iskati izhoda iz zagate; začela se je frivolna igra z interesi učiteljstva. Poslanec Wastian nam pove — sicer smo to že davno vedeli, toda zanimivejša je, če take stvari pripije liberalci, bodisi da je tudi nemški — da se je bila večina že odločila, da opusti zvišanje učiteljskih plač in da dovoli učiteljstvu mesto tega draginskega doklado. Mesto Indije Koromandije tedaj prav navađna krtovina.

Obe označeni priznanji poslanca Wastiana si moramo dobro zapomniti. Prvo zato, ker v polnem

obsegu potrjuje naše trditve, drugo pa zato, ker slikajo slovenski liberalci nas kot one, ki smo preprečili, da se učiteljem niso zvišale plače. Učiteljstvo bi se pa lahko iz tega priznanja naučilo, da ga liberalizem samo izkorišča v strankarske namene. Liberalci so učiteljem prijatelji samo v besedah, v dejanjih nikoli in čas je že, da se učiteljstvo spane tuje in spregleda.

Politično ozadje zadnjih dogodkov na Hrvaškem.

Na jugu se pripravljajo veliki dogodki. Demonstracije na vseučilišču v Zagrebu in poulični izgrezi nezadovoljnih ljudskih mas po vseh večjih mestih trojedine kraljevine Hrvaške, Bosne-Hercegovine in Dalmacije dajo resno misliti.

Sicer je neposreden povod tem demonstracijam in nezadovoljnosti ljudstva sedanji režim Slavka pl. Čuvaja, bana hrvaškega, vendar imajo demonstracije globokejšo podlago in ozadje.

V Hrvatih po Hrvaškem, Bosni-Hercegovini, Istriji in Dalmaciji dozoreva vedno močnejše misel skupnosti, misel narodne in kulturne enotnosti. Zaveš, da so politično in gospodarsko ločeni, da ne uživajo ugodnosti, ki jim pristojajo po zemljepisni legi njihovih dežel, da ne uživajo niti najprimitivnejših narodnih pravic, je pravi vzrok sedanjega gibanja na jugu.

Sedanje državnopravno stališče Hrvatov je naravnost obupno. Hrvati trojedine kraljevine so po posebni pogodbi združeni z Ogrsko, Dalmacija in pa Istria ste priključeni državni zvezi avstrijskih dežel, državnopravno stališče Bosne in Hercegovine pa še itak ni jasno. V državnopravnem oziru vlada torej na jugu velika zmedenost in konfuznost. Hrvati, ki so bili nekđaj združeni v samostojno hrvaško kraljestvo, so sedaj razcepljeni v posamezne politično in gospodarsko jako različne dežele, tako da se ne more hrvaški narod individualno in svoji zgodovinski preteklosti primerno razvijati. Razvoj Hrvatov v kraljevini ovirajo z brutalnimi in skrajno nekulturnimi sredstvi Ogrji, ki si hočejo polagoma asimilirati vse nemazarske narode v ogrski državni polovici, Hrvati v Bosni in Hercegovini pa so izročeni vsled nejasnega državnopravnega stališča anektiranih dežel mažarski in nemški nemilosti. Ne eni strani se jim vsil-

PODLISTEK.

Sedanje stanje ruske cerkve.

Piše Al. Leben.

Zdavnej že se je porodila plemenita ideja, da bi se na razne načine delovalo za unijo zahodnih cerkve z vzhodno. Ustanovili so se v ta namen mnogih krajih apostolati, ki so si naložili to velevažno, a seveda tudi težavno nalogo. Tako je na primer ustanovil že leta 1851 naš veliki škof Slomšek bratov' ščino sv. Cirila in Metoda, katere udje bi naj Bogu darovali svoje molitve za unijo slovenskih narodov v katoliški cerkvi. Ta apostolat je bil kmalu obdarjen z mnogimi odpustki ter je našel rodovitna tla tudi v severnih Slovanih. Ovekovčeni škof Strossmayer je izdal mašno ustanovo v isti namen. Istotako se je pri Čehih ustanovil apostolat sv. Cirila in Metoda pod pokroviteljstvom preb. Device Marije.

Ta ideja se je v rlo razvijala, in pričakovati je, da se bo razširila med vsemi katoliškimi Slovani. Tudi med razkolniki se je že polagoma vkoreninila. Prvi shodi unionistov na Velehradu (1907, II. 1909) so jo spravili v ospredje, vzbudili so navdušenje za dobro stvar, zbližali slovanske teologe med seboj ter so s svojim blagonsnim vplivom močno povzdignili slovansko teologijo.

In dandanes se na vse kriplje deluje na to: razkolnim bratom podati roko ter jih bližje in krepkeje potegniti k skali Petrovi.

Pisec teh vrst ima namen, seznaniti bralce s sedanjim stanjem ruske cerkve ter pokazati, kako silno potrebna in koristna za rusko ljudstvo na eni strani, na drugi strani pa tudi za katolicizem, bi bila ta zgoraj imenovana unija.

Po celi Rusiji so v zadnjem času besneli politični, socialni, nacionalni, konfesijonelni in verski nemiri. V takih razmerah je seveda tudi stanje vla-

dujoče cerkve zelo nezadovoljivo. Na eni strani stresa glas slabe vesti njeno notranjo upravo, na drugi strani pa se sliši klic po splošni reformi. (To čutijo in pripoznavajo njeni predstojniki sami.)

Rusko ljudstvo je večinoma zelo pobožno. Vestno izpolnjuje svoje verske dolžnosti in ravno tako točno tudi cerkvene predpise, da bi si zagotovilo večno zveličanje. Njegovo religiozno znanje pa je zelo pičlo. Večina ljudstva pozna jedva najpotrebnejše resnice Kristusovega nauka; priprosto ljudstvo se zadovolji s samim liturgičnim delom njegovim. O kakem notranjem verskem življenju nima niti pojma. In radi tega so našli najneumnejši nauki raznih sekt rodovitna tla ter se razširili hitro in uspešno.

Pri nas ima duhovništvo močnejši vpliv na ljudstvo. Izšlo je iz naroda, si pridobilo višjo izobrazbo, se vrnilo zopet med narod nazaj ter vporablja svoj talent v blagor naroda, s katerim živi in čuti. Naše dobro ljudstvo — bodi mu za to stoterna zahvala in božji blagoslov od roda do roda — pa tudi čisla, spoštuje in časti svoje dobre duhovnike na primeren način. Vse drugače je pri Rusih. Tam je izobrazba nižjega, takozvanega belega klerusa silno pomanjkljiva: navadno mu predavajo disciplino le lajki. Duhovnik si ne upa nastopiti v javnem življenju, bodisi nacionalnega, bodisi političnega značaja. Bili so celo časi, ko so ruski duhovniki komaj v liturgičnih knjigah znali za silo brati.

Danes so se razmere in izobrazba ortodoksne klera nekoliko zboljšale, toda z našimi razmerami se ne dajo popolnoma nič primerjati. Ruski popi ne smatrajo duhovni in telesni blagor njim izročene črede za svoj življenjski cilj, temveč njih glavni posel je borba za lastni obstanek.

Ruski klerus se niti ne zaveda docela svoje naloge. V akademijah ga nikdo na to ne opozarja, škof mu po njegovem mnenju ni svetovalec in oče, marveč tiran; nima ne apostolskega navdušenja, in niti onega srčnega daru, s katerim bi vernikom v-

dahnil hrepenenje po pobožnosti in popolnosti. Pomanjkljiva izobrazba, lenoba, alkohol, ki je ravno v vrstah ruskega klerusa močno razširjen, lakomnost, strahopetna serviliteta posvetni vladi, te in enake nečastne lastnosti mu odtujujejo vse izobražene kroge. Klerus stoji tu kot tujec, zapuščen od vseh, da, celo zaničevan in sovražen. Država ga smatra samo-le kot cen material statistične date in spisovanja matrik; duhovščina pa nasproti državi kot svojega stiskalca, ljudstvo kot svojo molžno kravo, svoje cerkvene funkcije pa redilni vir za celo obitelj. Prostone ne uživa prav nobene. Celot pridige duhovnikov so bod strogo cenzuro, ki ima paziti, da ne bi razširjali med ljudstvom kakih herezičnih ali revolucionarnih idej. V ruskih cerkvah, kjer so prižnice nekaj redkega, ni slišati ognjeviti govora, ki bi mogli segati globoko v srca vernikov, temveč če se sploh kaj pridiguje, so le prelete besede o pobožnosti, vzete iz katekizma, ali pa branje spisov sv. očetov.

Ni tedaj nikak čudež, če stoji ta povsod v ozadje potisnjen klerus na tako nizkem duševnem in pa socialnem nivoju ter ljut nad svojim slabim stanom postaja žrtev socializma in drugih ga uničujočih elementov.

Ruska cerkev šteje po ljudskem štetju od leta 1905 nad 59.700 cerkva, med temi 37.465 župnijskih cerkva; duhovnikov je 47.000, dijakonov 15.000, cerkvenih pevcev (to je, ki pojejo psalme) 44.000. V Rusiji sami živi približno 90.000.000 ortodoksov. Občine s 700 prebivalci imajo enega duhovnika in enega pevca, večje občine dobivajo še zraven enega diakona.

Visoko stopnjo si je pridobilo v ortodoksni cerkvi redovništvo. To bujno drevo, ki se je bilo presadilo iz Bizanca na rusko zemljo, je rastle tukaj hitro ter se je žudovito razvilo. Notranja zgodovina ruske cerkve je pravzaprav zgodovina redovništva. (Konec prih.)

jubejo brutalni Mažari, na drugi strani pa hočejo zopet Nemci kolikor mogoče veliko dobička izžeti iz uboge seljačke raje. Dokaz temu je mažariziranje bosanskih železnic in ustanovitev ogrske banke v Sarajevu, ki ima namen razlastiti kmete, v resnici pa širi mažarstvo po anektiranih deželah in tako pripravlja ugodna tla za to, da se priklopijo ti dve deželi, za katere so najbolj krvaveli avstrijski narodi, Ogrski.

Sicer se sedaj še ne kaže tako jasno brutalnost Mažarov v anektiranih pokrajinah, ker jim delajo neprilike Nemci, ki imajo iste nakane, kakor Mažari. Seveda bi sčasoma Ogrji izpodrinili Nemce, ker so bolj blizu in tudi manj zbirljivi v sredstvih, ako bi se jim Hrvati ne postavili v ožem.

Razmeroma najboljši se še godi Hrvatom v Avstriji, kjer so Dalmatinci dosegli pod Bienerthovim ministrstvom, da je uradni in poslovni jezik v vseh državnih uradih v Dalmaciji srbo-hrvaščina. Seveda trpi dežela mnogo vsled gospodarskega zapostavljanja in zanemarjanja te za avstrijsko prekomorsko trgovino tako važne pokrajine. Še-le v najnovejšem času so bistroumni avstrijski diplomati in državniki spoznali trgovinsko in strateško važnost te dežele.

Slabše se godi Istrijancem, kjer še imajo kljub hrvaški majoriteti prebivalstva vladno v dež. zboru laški iredentisti po obmorskih mestih. V najnovejšem času so se začeli istrijski Hrvati z večjo energijo in doslednostjo boriti za narodne pravice, seveda z jako umerjenimi vspehi, ker avstrijska vlada v svojo lastno škodo in pogubo podpira laško iredento po zakotnih mestih.

Toda v Avstriji so se začeli, kakor se dozdeva, drugi časi za Lahe, ker na Dunaju vedno bolj jasno spoznavajo patrijotičnost in lojalnost avstrijskih Lahov, ki se pri vsaki priliki navdušujejo za Italijo in zatirajo v komunalnih zastopih in deželnih zborih, kjer le imajo večino, dosledno Slovane. A Slovani so izpregledali in jim stopili na prste ter pokazali avstrijske Lahe v pravi luči sebi in drugim v korist.

Stališče Hrvatov v avstro-ogrski monarhiji je torej jako težko. Srbo-Hrvati, ki tvorijo po svojem številu mogočen narod, komaj životarijo in zapravljajo v neprestanih bojih s svojimi tlačitelji svoje sile. Vsakemu le količjak domoljubnemu Hrvatcu se pa mora srce trgati od gnjeva in žalosti ob teh neznosnih razmerah. Ni se torej čuditi, če vsplamti v tej nezadovoljnosti narodu tu in tam zatlačen ogenj kvišku v burnih demonstracijah proti Mažarom in njihovem sistemu, ki tlačil razborit in mlad narod z najlepšimi upi v bodočnost k tlom. To je odsev splošne ljudske nezadovoljnosti s sedanjimi razmerami.

Jasen in krepek izraz pa je našla ljudska nezadovoljnost in dobra volja, doseči svojo pravdo, v spomenici vseh pravaških postancev iz vseh hrvaških dežel, cesarju, da naj zopet ustanovi, zvest svoji obljubi, nekdanje staroslavno hrvaško kraljestvo, tako da bo narod zopet združen in v samem sebi ujedinen deloval z združenimi močmi v svoj in avstrijske vladarske hiše blagor.

Avstrija kot upnik.

Ali je Avstrija danes še dolžnik ali je že upnik? Ali je inozemstvu več dolžna, kakor mu je posodila? To vprašanje postaja vedno važnejše, kajti

Moj pušlc.

(Konec.)

Peter Skuhala.

„Deo gratias“, so ginljivo zapeli, te pa bla hiža prazna.

Drgoč se čuje petje, bliže no bliže se čuje. In prikaže se nebeško lepa ženska s križon. Za njo je šla procesija. Belo oblečene, nebeško lepe pušice se bližajo pred razpetje.

Krono za krono sta ajngela devala na glave tistin, kere so klečale pred božjo mantro. Tudi to je minulo.

„Tote duše so ble gnes rešene s vic. Zaj grejo v nebese“, reče düh.

„Zmilin naj se ti, o Bog, po veliken tvoj smilenji se ti naj smilin!“ se začuje turobno popevanje, pač tak žalostno se je čulo, ka mi je prišlo joč.

Pride plantava ženka s križon. Vsa bla ranjena, vsa krvava.

„Zmilin naj se ti, o Bog!“ s temi besedami je pokleknila pred razpetje.

Križani napravi križ kres njo, pa je postala bela kak sneg.

„Tudi tota duša je gnes rešena“, pravi düh. „Dugo, pa veke mantre je trpela vicah, zato je prišla vsa krvava pa ranjena. Gnes se je služila pri privilegiranem oltari sv. mešo za njo, dobila je polni odpustek, za pa gre zraven v nebese.“

Po redi so šle duše pred Križanega. Vsaka je odstopila lepša od klečala.

„Jezus jin deli odpustke“, mi razodene düh, „po priprošnjah njihovih dobrotnikov, pa njihoven lastnen zaslužnji. Vidiš, zadnji je odišlo skoro takšni, kakši je prišlo. Stric so mu zapustili lepo premoženje, ka bi deset svetih meš za njih plačo. Tega ne spunjo. Gnes so ble pri vseh oltarjih sv. meše zanjega, pa mu ni nič hasnilo. Vse to še zaj strici kasni. Dere do uni rešeni, te pride nanjega red, če

Avstrija stopa polagoma v vrste držav upnikov. In njen tozadevni prvi nastop v novejšem času je bil leta 1870-71, ko je prevzela financiranje turških železnic s prevzetjem velikega dela turških srečk. Leta 1880 je prevzela financiranje srbskih državnih posojil, zatem bulgarsko-ruskih in črnogorskih. V najnovejšem času bo pa baje v lastnosti kot dajalec denarja potovala v daljni svet in zloben slučaj je nanesel, da se v istem času, ko povzročuje na Dunaju precej preglayice posojilo na rente in zakladne listine, vrše pogajanja za posojilo Kitajski. Gre sicer le za neznatno svoto 7.500.000 K, ali dejstvo, da zmoremo služiti tudi tako daljnim gospodom s kreditom, je vsekakor dobro znamenje naše notranje moči. Posojilo se izvrši po francoskem sistemu in sicer mora Kitajska zato vzeti od nas blago, naročiti si mora topov v tovarni Skoda.

Te kupčije se udeleži livarna za topove Skoda, kreditna in nižje-avstrijska eskomptna banka. Sklene se v obliki 6% zakladnih bon, ki zapadejo v 5 letih. Nadalje je določeno, da se posojilo vrne v gotovini proti kurzu 95. Glasom tega kurza je zajamčeno zelo visoko 7.3% obrestovanje. V očigled kitajski revoluciji ni ta finančna operacija brez vsake nevarnosti; na vsak način je pa združena s sitnostmi.

Če primerjamo dandanašnje nizko obrestovanje državnih papirjev, še-le razumemo to kitajsko posojilo. Tako na primer se danes obrestuje francoska renta s 3.14%, angleški konsoli s 3.22%, nemški s 3.64%, italijanski s 3.55% itd.

Za posojila se naročijo topovi pri Skodi in ta livarna topov je že deloma odposlala naročene topove, deloma jih še odpošlje, ko bodo inženirji izvršili tozadevne načrte; pogodba je pa že sklenjena in potrjena s cesarskim pečatom, ki je v rokah sedanje kitajske vlade.

Bili so časi, ko je še morala delati Avstrija večji del svojih dolgov v inozemstvu, tako na prim. na Holandskem, v Belgiji, na Angleškem, na Francoskem in na Nemškem, ali nekaj desetletij sem se pa opažuje zdatno zniževanje avstrijskih posojil v inozemstvu. V finančnem ministrstvu so cenili, da je bilo še leta 1903 6.808.000.000 K avstrijskih in pa 2.935.000.000 K ogrskih vrednosti v rokah inozemstva. Te se porazdele in sicer: avstrijskih državnih papirjev za 2.423.000.000 K, ogrskih za 2.069.000.000 K, drugih avstrijskih vrednostnih papirjev za 4385 milijonov K, ogrskih za 866.000.000 K. Največji upnik obeh državnih polovic je Nemčija s 50%, potem Francija s 30% in ostanek si delijo Anglija, Holandija, Belgija in Švica.

Od tistega časa sem so se pa menda zdatno znižali avstrijski dolgovi v inozemstvu, tako da se lahko reče, da je dandanes komaj še ena petinka tistih 12 milijard avstrijskih državnih dolgov v rokah inozemstva.

Nasproti pa ima Avstrija shranjena prav mnogo ogrskih postojank, toda o visokosti istih nimamo stalnih podatkov.

Nemško nacionalno gospodarstvo.

Mariborski mestni očaki so vstrelili že marsikakšnega kozla, a če pojde po sreči, jih bodo še mnogo. Naštevati vse podrobnosti zavoženega in po-

nedo pozibili nanjega. S kakšno meroj merite, de se van odmerilo. Gdo zaj za duše kaj dobrega stori, se mu povrne na oven sveti.

Sla sma, po vratah sma hodila. Pridema do malega ribnika. Kak da bi plüg brazdo vleko, se zažene po ribniki.

„Jezus, Marija, že pa kača!“

„To je veka riba, kakšnih je več v totoj vodi. Lüdje ja štimajo, radi jo kupujejo, tečne so, da se e jin tū pri mlini dobro godi.“

„Jas ne vidin mlina.“

„Pa zopet se dotekne mojih oči. Hitro zavarano mlin, lep mlin na tri pare.“

„Hodma malo k mlinari! Veselilo ga bo.“

Grema po mosti prek zajze, namerek je naneso, ka nama pride mlinar proti. Lepo po krščajnskem naj pozdravi, pa naj žene v mlin. Mlin bo zidan, lepo snažno pometen. Sest pajbarov je smicalo po mlini, vsaki po svojem posli. Na levoj in na pravo roki ste bli k mlini hiži zezidani. Leva veča za mlinara pa njegovo družino, na pravo menša za pomagace.

Zmes je ležala cesta, po keroj so lüdje zrnje v mlin vozili.

Gremo proti hižnim vratam.

Gospodinja nas zavarava, pa se od veselja nasmeje.

„Južno bon napravila, gospoda, če van je po voli. Kaj pa van lübi? Znapiti mate radi ribe?“

„Rad man ribe“, rečen, „pa še rajši je vidin.“

„Oča, vzemi par pajbarov, pa potegnite vlog, ka do gospod vidli naše ribe, te še si lahko zeberejo, kere do jin po voli.“

Pajbje vledejo vlak. To blo čapujskanje! Nešterne ribe so se vrgle prek vlaka nazaj v vođo, krapi, veki kak perače, so se metali po sühen nazaj za vlak. Vekega krapa je resen žmetno zgrabiti, vrže se, kan se more, da le vujde.

nesrečenega mestnega gospodarstva je odveč, kajti vsakdo, ki mu je sojeno biti v Mariboru le kratke mesece, najde dokazil v izobilju. Eden zadnjih, a največjih kozlov je ves zagrešeni način zgradbe večega mostu preko Drave. Raje sto in stotisoče več, kot pa zgraditi most v mnogo priležnejši smeri v Kopališko ulico, ker bi vodila pot mimo — Narodnega doma. Toda komaj se je privadilo prebivalstvo nekoliko temu zadnjemu zagrešenemu koraku, že so mestni očaki na delu, da zakrivijo novega in zvrnejo v doglednem času na žepe mestnih davkoplačevalcev nov davek.

Se ni dolgo tega, kar se je sklepalo v neki — „tajni“ seji mestnega sveta o ponudbi nekega podjetnika, ki bi rad v Mariboru postavil nov — tretji — kinematograf, po načinu, kot so običajni v večjih mestih. Mestni svet se je izrekel ugodno za ponudnika, oziroma podjetnika, če kupi v mestu samem kakšno poslopje, oziroma prostor, na katerem stoji poslopje, ki je last mestne občine. To pa za to, da se kupljeno poslopje podere in na dotičnem mestu zgradi — v svrhu ulične regulacije — nova stavba. V ta namen je ponudil mestni svet vogel Gornja Gosposka in Grajska ulica. Podjetnika bi veljala ta šala okroglo pol milijona kron. A ne briga nas podjetnik, kako li uporablja in zapravlja svoje stotisoče, če ravno se nam zdi potrebno opozoriti na dejstvo, da sedaj tu stoječa kinematografa jedva izhajata.

Treba se je ozreti pa tudi še na mestno gledališče. Ta nesrečni zavod je vsako leto bolj bankrotten in je do danes uničil še malo da ne vsakega ravnatelja, ki se je dal omamiti, da je prevzel zavezo, vzdrževati v Mariboru ensemble. Koliko stotisočev je že darovala „Sparkasse“ za to gledališče! Ali je torej čudo, če se je konečno naveličala in izjavila, posebno ker ji ne gre ravno presplendidno, da ne da več podpor, razun če bo „Theaterverein“ prošil za — brezobrestno posojilo. To je vse lepo, oziroma bi bilo lepo, če bi res člani „Theatervereina“ sami, iz lastnih žepov, vračali dovoljena jim posojila. Pravimo iz lastnih žepov, kajti podjetje „Theatervereina“ — mestno gledališče, oziroma nemško gledališče — še ni in tudi v bodoče ne bo dalo počenega groša dobička. In tu smo tam, kamor smo hoteli. Če ne bodo vračali člani „Theatervereina“, kdo pa bo to storil? Tudi na to vprašanje že kuhajo mestni očaki odgovor, samo da še niso našli primerne oblike, s katero bi odeli ta odgovor napram javnosti. Nemškonaacionalni mestni mogotci, ki se že dovolj dolgo igrarajo s svojimi volilei, se tokrat vendar nekoliko ženirajo. Da gledališče ne vzdrži pod sedanjimi razmerami niti pet let, ve vsakdo, najbolj pa mestni očaki in zato — hajdi z gledališčem v mestno režijo. Pa tudi tu je zlomek ta, da je treba denarja. Tega pa pri najboljši volji ni mogoče več dobiti na drug način, kot na ta, da se najde nov način obremenitve žepov mariborskih mestnih davkoplačevalcev. Seveda, ta nov atentat bi moral konečno vendar vzbuditi odpor in za to bo prišlo gledališče, pač še-le morda prihodnje leto pod novo okrilje. Novembra meseca letos so občinske volitve in do takrat hočejo biti naši očaki še za kulisami.

Konečno še eno vprašanje: Kolikšne bi potem morale biti nove občinske doklade? Odgovor ni težak: kolosalne, kajti gledališče, ki je še celo pod vodstvom sedanjega ravnatelja včasih popolnoma prazno, včasih celo igrati ne more, bi imelo v stavbi na vogalu Gornje Gosposke in Grajske ulice — mis-

Pripognen se, ka bi vidjo vsakojake ribe. Čapujzne krap, pa me flapne po celen lici.

„Čakaj, gnüs ti, grdi, ravno tebe si zeberen!“

„Nič ne škodi. Je že ondjo, če jih mam na hiledi, takša stvar pa van tudi rada živi!“

„Vzemen totega harasa.“

„Rajši vzemto mlado glavatico! Je jako tečna riba.“

„No pa jo vzemen.“

Mlinar še zbere veko ribo za svoje lüdi, pa smo šli.

„Ste prinesli ribe? Dobro, jas bon je pripravi-la, oča, ti pa tečas pokaži gospodi naš ograd pa grede.“

Mislin, ka düha niso vidli, da so skos samo mene račünili.

Stopima parkrat, pa zavarano, na podoknah hiže za pomočnike „božjo martro.“ To blo razpetje! A takšega še nesen vidjo. Tū je ravno živi človek v nesrečnih bolečinah zdehno svojo dušo. Rane so še vroče, zran pa kipi sokravica. Nezrekliva žalost se pozna na lici, glava je nagnjena na pravo ramo, in bleđo, prepadjeno lice pokriva jo debele srage krvi. Žalostna je postala moja duša, pokleknen pa srčno prosin Boga za odpusčenje mojih grehov.

Odcot (odcet — od tod — odsoten) sma šla v ograd. Gospodar odpre vratič, stopila sma na lepo in široko, s peskon pa provon posipano vampasto pot.

„Tü sma. Vidiš razvaline?“

„Neh.“

„Zemi klüč!“

„Zaj vidiš, vidiš tudi vrata?“

„Vidin.“

„Vzemi toti noš, žjin odreži kačan glave! Zapuni pa si to: Kak hitro se kača pred tobój zepne, jo primi z levoj rokoj za glavo! S ten boš kači vzejo vso moč. Če pa od straha na to pozabiš, bo se kača zamotala okoli tebe, pa ti lahko vse kosti potere.

limo na kinematograf — uničujočega konkurenta v neposredni bližini, čeravno mirno lahko rečemo; da tudi to podjetje ne bi našlo rentabilnosti. Da bi bilo mogoče vzdrževati mestno gledališče kot tako, morali bi prispevati davkoplačevalci 60.000 do 80.000 kron na leto. Kajti brez posebnega uradništva za gledališče, bile bi tudi gaže igralcev temu primerne, a kje je še le vsa podrobna režija, ki se že sedaj nabere posameznim ravnateljem do 50.000 kron za — eno sezono.

S tem je v debelih orisih povedano ono, kar nam ima prinesiti ne preveč daljna bodočnost. Ni posebnost razveseljivo! Ali hočemo potrpeti, da se izvrši vse tako, kakor hoče in bi rada imela naša mestna gospodujoča gospoda? Nujno potrebno je, da se poskrbi, da bodo nemškonsacionalni mogočnjaki uvideli in začutili: čas neomejenega gospodovanja je potekel, še jih je v Mariboru, ki znajo samostojno misliti.

Politični pregled.

Deželnozborske nadomestne volitve v Belikrajni.

Volilna agitacija za mandat Črnomelj—Metlika, ki ga je odložil bivši deželni glavar pl. Suklje, je že v polnem teku. Liberalci so postavili proti kandidatu Slovenske ljudske stranke, profesorju Dermastiju, že večkrat sijajno propadlega protikandidata v osebi posestnika Julija Mazelle. Zavednost belokranjskih volilcev bo tudi tokrat z gromko silo telebnila ob tla tega večnega kandidata.

Berechtold.

Grof Berechtold je odpotoval dne 29. svečana v Budimpešto. Predstavil se je najpoprej nadvojvodi Jožetu in nadvojvodinji Avgusti, nakar se je podal k ministrskemu predsedniku grofu Khuenu, kakor tudi k drugim ministrom. Tudi predsednikoma obeh zbornic se je predstavil.

Kontrola državnih dolgov.

Komisija, sestavljena iz članov obeh zbornic državnega zbora, je predložila državni zbornici zakonski osnutek, zadevajoč kontrolo državnih dolgov.

Grof Khuen v stiskah.

V ogrski zbornici zavira sedaj zopet brambna predloga vsako redno delo in je spravila grofa Khuena v hude stiske. Košutovci in Justhovci hočejo pač na račun brambne predloge streti enotnost armade. Košutovci so sprejeli med svoje vojaške zahteve primerno omejitev vladarjevih vojaških prerogativ; zahtevajo, naj se omeji vladarjevo pravico sklicevati, oziroma obdržati nadomestne rezerve z določilom, da sme vladar izvrševati to svojo pravico le tedaj, če je rekrutni kontingent za določeno leto tudi faktično že votiran. Namen takšne omejitve vladarjevih pravic je jasen. Parlament ima pravico dovoljevati rekrutni kontingent, če pa tega iz kateregakoli vzroka ne stori, na primer če nastane morebitni spor med vladarjem in parlamentom, tedaj je armada izročena parlamentu na milost in nemilost, kajti rekruti izostanejo, cesar bi v izpopolnitev te vrzeli ne smel pridržati, oziroma sklicati nadomestnih rezerv.

O takih spremembi brambnega zakona noče avstrijska vlada sveda ničesar vedeti. Toda grof Khuen ve, da mora ravno v tej točki prinesiti opoziciji kakšno koncesijo, če jo hoče pridobiti, zato je izjavil Košutovcem, da mora ostati sicer § 43 brambnega zakona nespremenjen, da pa bi bila vlada pri-

pravljena, sprejeti primerno razlaganje tega paragrafa in sicer v smislu zahtev Košutovcev.

Zdi se, da je grof Khuen preko grofa Stürgkha, ki se nikakor ne more strinjati s takšnimi zahtevami Košutovcev, pridobil nositelja krone za gotove načrte, oziroma koncesije.

A sedaj je završelo. Vojni minister general Auffenberg in šef generalnega štaba general Scheuma, sta bila, zanašajoč se na zaupanje prestolonaslednika, dne 28. svečana pri cesarju v avdijenci, kjer sta izjavila, da vidita v koncesijah, ki jih ponuja grof Khuen ogrski opoziciji v vprašanju § 43 nove brambne predloge veliko nevarnost za razvoj in enotnost armade ter sta vladarja prosila, da ju oprosti njunih služb, če bi se Khuenove obljube res imele izpolniti. V vojaških krogih vladarja razburjenje, ker že tako rekoč v duhu vidijo našo armado izročeno ogrski opoziciji, kjer bi bila izpostavljena vsem nevarnostim domačih političnih viharjev. Ogorčena pa je tudi avstrijska vlada, ker vendar ne gre, da bi se ista identificirala s tendencami ogrske opozicije.

Grof Khuen se nahaja v skrajno mučnem položaju. Na eni strani ga veže obljuba, ki jo je dal Košutovcem kot plačilo, da opusti obstrukcijo, na drugi strani pa je naletel na odločni odpor avstrijskih političnih vodilnih krogov in končno mu je še tudi računati z odporom najvišjih vojaških krogov.

Zatrjuje se, da položaj ni nekritičen. Dozdeva se, da je nastala med grofom Khuenom in med dunajskimi krogi diferenca, ker mislijo na Dunaju, da bo grof Khuen podal neko deklaracijo glede vprašanja o pridržanju tretjeletnikov in glede sklicanja rezervistov, a se zdi, da namerava izzvati samo tozadevno resolucijo ogrskega parlamenta. Toda tudi ta resolucija je nedovoljena, ker se tiče pravice krone. Bati se je težke krize.

Moravski deželni zbor.

V teji dne 27. svečana so vložili poslanci Föschler, Budinsky in tovariši več nujnih predlogov, zadevajočih spremembo občinskega volilnega reda in volilnega reda za mesto Brno. Predlagali so tudi, da se ozira pri organizaciji vojaške uprave na češki narod. Predlogi so se odkazali permanentnemu odseku. — Nato je bil moravski deželni zbor odgođen.

Hrvaško.

Dne 27. februarja, ob pol 6. uri zjutraj, so demonstranti razbili na poslopju ogrskega državno-železniškega ravnateljstva več oken. Pomnožena policijska straža, ki je bila skrita v poslopju, je vse demonstrante aretirala, med njimi tudi nekega dijaka, ki je bil pri zadnjih demonstracijah ranjen. Poleg teh je policija aretirala tudi še dva vseučiliška slušatelja. Vse, ki so bili v zadnjih dveh dneh aretirani, izroče sodišču zaradi poškodovanja tuje lastnine.

Preiskovalni sodnik je poklical dne 27. februarja popoldne uglednega meščana in načelnika organizacije hrvaške samostojne stranke, dr. Jambriška, k sebi, in sicer na naznanilo državnega pravdnika, češ, da je dr. Jambrišek v konferenci, ki se je vršila dne 26. februarja pod predsedstvom zagrebškega župana, hujskal proti oblastim. Dr. Jambriška niso aretirali, vendar pa ima to zasledovanje očitno namen, ostrašiti meščane in jih prisiliti, da naj bi politične poodne manifestacije in demonstracije obsojali.

Ravnatelji srednjih šol so izdali oklice, s katerim se prepoveduje učencem srednjih šol, muditi se čez 7. uro zvečer na cesti.

Stjepan Radić odpeljan v Osjek.

Bivšega poslanca Stjepana Radića so dne 28. februarja iz zapora zagrebškega sodišča prepeljali v Osjek. Državni pravdnik ga toži, da je na nekem shodu napadel predstojnika Sokolića, ko je ta vršil službo.

Odkritja uradnika Peršiča.

Urednik „Hrvatske“, Peršič, objavlja članek, iz katerega je razvidno, da se je policija sporazumela z nekaterimi, mogoče najetimi demonstranti in da je pričela potem udrihati po gledalcih, samo da izzove ekscese. Vsled tega odkritja poziva „Obzor“ meščane, naj ohranijo mirno kri in naj se ne puste zapeljati po nastopih policije. Obračun naj pride ob — volitvah.

Povabilo admiral Montecuccolija.

Zbornični predsednik dr. Sylvester je naznanil, da je mornariški poveljnik admiral Montecuccoli povabil poslance v Trst, ko spuste v morje drugo dreadnoughtko „Tegetthoff“.

Nemčija.

Dne 28. svečana se je vršila volitev predsedništva novoizvoljene bayarske zbornice. Predsednikom je bil izvoljen z 92 glasovi dosedanji predsednik dr. pl. Orterer, prvim podpredsednikom z 92 glasovi pl. Fuchs in drugim podpredsednikom z 88 glasovi Frank-Weiden. Vsi trije pripadajo centru.

Kreta.

Iz Kaneje poročajo:

Konzuli so izročili kretski vladi noto, v kateri naznanjajo, da so velesile odločene vzdržati na Kreti status quo in kapitulacije. Če vstraja kretska vlada na tem, da pošlje poslance v grški državni zbor, ali če bo še nadalje opuščala muslimanske nastavljenice in muslimane še nadalje zasledovala, bodo velesile uporabile sredstva, ki se jim zde potrebna, da odvrnejo posledice, ki jih mora imeti samovoljni nastop Krečanov. Če Krečani ne morejo sami svojega otoka v miru vladati, bodo velesile posredovale na način, ki ne bo odgovarjal željam prebivalstva otoka Krete.

Nota je bila slučajno oddana ravno takrat, ko je prišlo zaradi umora treh muslimanov med muslimani in orožniki do krvavega spopada.

Angleški križarki „Lancaster“ in „Minerva“ sta prispeli v kanejsko pristanišče.

Shodi.

Zetale pri Rogatcu.

Ob izredno veliki udeležbi se je vršil v nedeljo dne 25. februarja po rani sv. maši v žetalski stari šoli političen shod Katoliškega političnega društva za rogaški okraj.

Shod je vodil kot društveni odbornik kaplan gospod Jožef Krajnc, podpredsednik je bil posestnik Jožef Kodrič in zapisnikar mizar Blazina.

Z veliko napetostjo so udeleženci poslušali svojega deželnega poslanca gospoda J. Vrečka, ki je v enopolurnem govoru popisoval brezobzirno in krivično postopanje nemške deželnozborske večine nasproti slovenskim poslancem in koristim slovenskega ljudstva. Zgrazali so se zborovalci, ko so slišali, kako brezvestno gospodari nemškonsacionalna liberalna večina v Gradcu z deželnim denarjem n. pr. pri zidanju nove deželne bolnišnice, pri najemanju posojil, pri povišanju učiteljskih plač itd. Razvneti opravičene jeze so bili, ko so slišali, kako zanemar-

Takše kače so grozno močne. Bodi srečen! Se še vidima!

Duh spremine.

Jas si odklenen vrata.

Kumaj stopin prek praga, že pesika strahovita kača proti meni.

Za glavo jo zgrabin zenoj, zdrügoj pa joj odrežen glavo. Črno oblečen grof stoji pred menoj.

Že lazi druga kača proti meni. Tudi totoj odrežen glavo. Prikaže se lepa, belo oblečena gospodična.

Zaj še pribiži grofica. To blo veselje!

„Rešeni smo, rešeni smo! Ti si nas rešjo. In plačilo te čaka!“

Na glas so se jokali.

„Ivan, je večerja k redi?“

„Vse je pripravljeno, vaša milost.“

„Te pa hodmo ali za mizo! Keko let že nismo vküp sideli!“

To bla večerja! Stoletna vina smo pili.

Po večerji so mi pokazali vso svojo bogastvo.

„Vse to je zaj tui tvoje“, so rekli grof. „Vze-

mi si penes, kekokrat, keko, pa kakšnih si češ! A tui je odločeno, da tisti, keri nas reši, dobi mojo hčerko Dragico za ženo. Ali jo hočeš vzeti?“

„Z veseljon. če bi me le una štela.“

Včas bla Dragica pri meni, prijala me je za roko, poglednola me voči pa rekla:

„Borček moj, vzemen te, vzemen te rada za moža, ne samo s hvaležnosti, vzemen te, ka te srčno lübin.“

„No, te paje vse vredi. Pokleknila, dama vama z materjoj blagoslov!“

„Boris, si k redi?“ me drügi den zezovejo gospod grof, „grema po Dragico, una te že čaka. Odkod pa maš toti lepi, lepi püšle?“

„Tri zveličane device so mi ga snoči napravile. Nesen ga Dragici.“

„Dragica bo vesela.“

Dveri se odprejo.

Na sredi hiže stoji Dragica, lepa kak ajngel, oblečena kak princezija.

Boris zdregeče po celen teli.

„Tega nesen vreden“, si misli, „če bi le mogo, bi jin odbežo.“

Dragica zavara, v kakšnoj zadregi je, pa sama stopi k jemi, un pa joj ponüdi lepi, veki, nezrečeno dišeči püšle.

„Borček moj, ge so tote nezgrüntamo lepe, dišeče rožice zrasle?“

„Dragica, zasevele so za te.“

„Veseli me.“

Duhovni gospod so naj v grajskoj kapeli zdali, te pa blo güstovanje. Dosti gospode blo pozvane. In kaj vse smo jeli pa pili, van nemren dopovedati, pa ne tak nobene hrane nesen pozno, pozno sen samo vino. Pozno v noč so se ge güstavajšćaki razišli.

„Vaša milost!“

„Oča mi reči, oča!“

„Pa zaj ne smen več domu?“

„Kekokrat le češ. S tistin klüčon si odkleni grajska vrata, pa boš na poti dümu. Duma si dveri ravno tak odkleni, pa boš drgoč tui. K večerji pač le moreš priti!“

„Ja, Borček, k večerji mores priti!“

„Dragica, mojo srce je pri tebi. Ali smem s soboj vzeti tui svojo mater, brate no sestre? Vidli bi mojo lepo Dragico.“

„Viditi pa spoznati rodbino našega rešitela bo nas veselilo.“

Nekega dne pride Boris ves vesel dümu. Kak so domači gledali, pa se čüdili, dere je Boris svetle zlate po mizi rasipavo. Razložjo jin je vse. Radi so bili.

„Mati, skühajte nam obid, pripravite jüžino, večerali pa mo vsi pri grofi!“ reče Boris.

Celi den, do mraka, so se pogovarjali no veselili.

„Pripravleni ste, primte se za me, ge se keri more!“

Boris odklene vrata, pa so bli v građi.

Prva pribiži Dragica, polübi Borčeka svojega, vsen drügin pa vroke segne. Pelala je je k večerji. Grof no grofica sta že čakala. Posedejo si za mizo.

Hrana za hranoj, vino za vinon pride pred nje. Od kraja so se Borisovi nekaj lecali, počasi pa so se privadili, dobro vino jin je delalo korajžo.

Po večerji stisnejo grof vsakemi mošnjico zlatov v roko.

Boris odklene vrata, pa so šli malo korajžni pa veseli dümu.

Borisovi so si pozidali lepe hrame, pa se bogato zošesili.

Pa je šo Boris ednok domu. Rad bi vidjo nove hrame, pa rodbinske spremembe. Na poti se jemt prikaže düh.

„No, Borček, kak je kaj?“

„Bilo bi dobro, če je to resen, kaj se zmenoj godi.“

„Vse to se ti je nicojšno noč senjalo.“

„Ka paje te s kačami, s zakletimi groficami pa princezijami? Cela fara je tega puna.“

„To so med lüstvon medli ostajniki pomikanja egiptovskih düš.“

To so ble düha zadnje besede, jas pa sen se zbüdjo.

V roki sen držo lepi dišeči püšle, kerega mi je sestra vteknula med prste, polek sebe pa vidin od mojega bogatega strica pismo s penezi. Bilo je mojo godovno.

„Šköda“, sen si mislijo, „za tak lepo senjo, pa včista zapstunj mej le ne norilo. Püšle pa peneze itak mon.“ —

jajo in prezirajo nemški poslanci slovenski Stajer. Bridke bi slišali od naših kmetov poslanci dr. Kukevec, Ornig z Wastianom vred, ako bi bili navzoči, ko je poslanec Vrečko na podlagi tiskanih predlog nemške večine omenjal, da so žrtali 100.000 K od brezobresnega in vinogradniškega posojila, da v rogaškem okraju nimajo niti ene ceste v cestnem programu, pač pa zahtevajo za Srednji in Gornji Stajer velikanske svote, za katere mora prispevati tudi slovenski kmet in bi še 25 do 30% doklad moral več plačevati, ako bi poslanci S. K. Z. ne preprečili te nakane z — obstrukcijo.

In zaklicali so zborovalci gospodu poslancu J. Vrečku in drugim tovarišem poslancem: „Branite nas pred novimi davki! Če nobenih pravic in dobrot ne dobimo od nemške večine, pa tudi preprečite nove davke. Le obstruirajte naprej!“

Zato se je tudi enoglasno in z velikim navdušenjem sprejela sledeča resolucija:

„Zborovalci obžalujejo, da deželni zbor ni prišel do delovanja, izrekajo obžalovanje nad nestrpnostjo in brezobzirnostjo liberalnih nemških in nemškutarskih poslancev nasproti slovenskim sodeželanom ter nad izdajalskim in hujskaškim delovanjem Narodne stranke glede obstrukcije. Ob enem pa izražajo poslancem S. K. Z. za njihov možati nastop popolno zaupanje in jim kličejo: Obstruirajte naprej, če je treba! Slovensko ljudstvo je za vami!“

Sprejele so se vrhu tega soglasno še sledeče resolucije:

1. Zborovalci zahtevajo, naj se dela na to, da prevzame stroške za ljudskošolske stavbe država.

2. Zborovalci zahtevajo od svojih poslancev, naj skrbijo, da se uredi na kmetih, kjer to ljudstvo želi, razdeljen poldnevni šolski pouk.

3. Naj se odpravi za slovensko učiteljstvo III. plačilni razred in naj se naše učiteljstvo pri plači tako upošteva, kakor nemško, ker mora poučevati poleg drugih predmetov še tudi nemščino.

4. Zborovalci zahtevajo od okrajnega zastopa v Rogatecu, naj prevzame občinsko cesto iz Siteža do Žetla v svojo oskrbovanje in nadaljuje zidanje okrajne ceste iz Ptujске gore čez Sitež, kjer je nehal ptujski okrajni zastop, do Žetla.

5. Zborovalci zahtevajo na podlagi § XIX državne zakonika, naj c. kr. okrajno glavarstvo v Ptuj, c. kr. okrajno sodišče v Rogatecu in tamkajšnja c. kr. davkarija ter rogaški okrajni zastop ne nadlegujejo Slovence z nemščino, ampak naj v vseh dopisih občujejo z našim slovenskim ljudstvom slovenski.

Sv. Jurij v Slov. gor.

V nedeljo dne 11. svečana je naša Mladeniška zveza priredila igro „Sanje“, ki jasno kaže, kam človeka privede slaba tovaršija. Igralci so izvršno pogodili svoje vloge, zlasti sta ugajala Kremen (Čaf) in njegov sin Vinko (Androjna). Obisk je bil mnogoštevilčen, zlasti so bili zastopani šentlenartski mladenci.

Zadnjo nedeljo dne 25. svečana pa se je vršil občni zbor društva „Edinost.“ Zastopana je bila še zlasti mladina. Ker nismo med letom poročali, sprejmite sedaj natančneje poročilo:

Društvo je imelo v letu 1911 dohodkov 691 K 30 vin., stroškov 666 K 3 vin., torej skupnega prometa 1357 K 33 vin. Za društvo na deželi gotovo veliko število! Vzrok je iskati v tem, ker je društvo večkrat priredilo gledališke predstave; tako so nastopili mladenci dvakrat, ravno tako tudi mladenke. Okrajna hranilnica in pa posojilnica pri Sv. Lenartu sta darovali društvu 40 K, oziroma 50 K, za kar se društvo tem potom zavodoma javno najpristrčneje zahvaljuje. Rednih udov je bilo 82.

Društvena knjižnica šteje nad 1000 knjig različne vsebine. Pripovednih in zabavnih knjig je blizu 400. Knjig se je prebralo nad 1000. Približno 50 članov si jih je izposojevalo redno in jih prebralo do 20 na leto. To je bilo pravo obleganje društvene omarice ob nedeljah. Ravno tako je glede časnikov, ki jih ima naše društvo v 52 iztisih in sicer: 12 iztisov „Slovenskega Gospodarja“, 15 „Naš Dom“, 5 „Domoljub“, 1 „Straža“, 5 „Bogoljub“, 1 „Vrtec“, 1 „Dom in Svet“, 5 „Kmetovalec“, 5 „Glasnik“, 2 „Cvetje.“ Tudi „Slovenec“ se je vnemo prebira.

Da se tako obširno omogoči branje knjig in časnikov, k temu veliko pripomorejo brajni krožki po župniji, v kateri je častno število našega čtiva, če prištejemo nad 200 Mohorjanov, nad 80 „Slovenskih Gospodarjev“, nad 50 „Naših Domov“ in drugih naših listov, zlasti še „Domoljubov“ in „Bogoljubov“ i. t. d.

In kakšno poročilo naj zapišemo o naših mladinskih zvezah, o naših vrlih mladencih in mladenkah? Že v tem letu je imela mladina dva shoda, v lanskem pa 15. Mladenci se je udeleževalo okrog 40–50, mladenk pa svojih sestankov tudi do 100. O delovanju svojih zvez sta poročala v nedeljo Čaf M. in M. Androjnova. Koliko predmetov, ki zadevajo njih delokrog, so obravnavali mladi govorniki in govornice! Preobširno bi bilo, ko bi omenjali posameznosti. Eno stoji: človek se pomlaja, ko biva pri nadebudni, ukaželjni, po pravi izobrazbi in napredku hrepeneči mladini, ko vidi, kake se mlade moči zbirajo in pripravljajo, da zagotovijo kdaj boljše bodočnost svojemu ljudstvu, svoji domovini, svojemu jeziku, svojim pravicam. Da se pri tem ni pozabilo na lepo pesem, ni treba posebej omenjati.

Tako smo družili zabavo s poukom. Velike važnosti za društveno življenje so tudi društveni izleti, obiski. Tudi ti so se vršili, saj se po njih oživlja društveno občevanje. Tem potom torej poročamo javnosti o našem sicer mirnem in tihem društvenem delovanju.

Poučni tečaji.

Z zadovoljstvom se lahko ozremo na izobraževalno delo letošnje zime. Če niti ne štejemo mnogih predavanj, govorov, gledaliških predstav in drugih deloma poučnih, deloma zabavnih prireditev, moramo biti vendar že veseli, samo če se spomnimo cele vrste lepo uspešnih enodnevnih poučnih tečajev. Nauki, ki so jih v teh dneh položili naši izobraževalni delavci v srca našega ljudstva, bodo gotovo obrodlili dobre sadove. O vseh tečajih se nam poroča, da so bili dobro obiskani in so poslušalci vedno z napeto pozornostjo sledili zanimivim razpravam naših priznanih predavateljev. In to je, kar človeka navdaja z navdušenjem in zadovoljstvom. Če vidi človek, kako staro in mlado, dekle in žena, mladeniči in očetje srkajo va-se besede, ki jih slišijo od svojih voditeljev, potem mu zaigra srce notranje sreče in z mirnim pogledom zrejo v bodočnost. Narod, ki ima izobražene ljudske mase, ki obstoja iz zavednih in samozavestnih ljudi, plemenitenih z narodnim ponosom in utrjenih z vekovečnimi nauki Kristovimi, je nepremagljiv. Tak narod pomenja v svoji celoti veliko intelektualno in kulturno silo, preko katere ne more ošabna nadutost kakega tujca. Ker je na naših tečajih povsod zlasti mladina dobro zastopana in se ravno naš naraščaj s svojim neumornim izobraževalnim delom priboriva vedno višjo kulturno stopnjo, zato je naša vera v obstoj slovenskega naroda tem silnejša. Bilanca, ki jo tedaj lahko napravimo sedaj ob zaključitvi letošnjih poučnih tečajev, je zelo ugodna. Častno se je pridružil k drugim deveterim tečajem, ki so se vršili pri Sv. Križu tik Slatine, v Šmarju, v Galiciji, na Gomilskem, pri Novicerkvi, v Petrovčah, v Dramljah, pri Sv. Lovrencu na Drav. polju in v Ormožu, tudi zadnji, deseti, ki se je vršil v Škalah pri Velenju, v sredo dne 28. februarja. Poslušalcev je bilo obilno in vsi so z velikim zanimanjem sledili izvajanjem predavateljev: dr. Verstovška, dr. Hohnjeca in gospoda Krištofa.

Polom v Pulju.

Pulj, 28. februarja.

Zadnjič smo poročali v glavnih obrisih, kar se je zgodilo na našem mestnem magistratu, danes pa naj podamo nekaj podrobnosti, ki še bolj osvetluje vso brezprimerno korupcijo v našem mestnem gospodarstvu.

Aretiranih ni samo pet mestnih uradnikov, temveč sedem, kajti k nim petim, o katerih smo poročali zadnjič, so priključili še dva, Fran Bigatto in občinski tajnik dr. Pesante.

Prvi mestni računski uradnik, Tomaso Galante, ali kakor so ga toč imenovali navažno „dottore Tomaso“, ali pa kar samo „Tomaso“, je bil prvi mestni blagajnik. Mož je imel res sicer še dosti lepo plačo, ali vsi, ki so ga poznali, in poznalo ga je celo mesto, so vedeli, da je gospod Tomaso prav povsod, kjer se dobro je in pije in je izborna zabava. Za take „škerce“ pa treba denarja, ljudje so se čudili, odkod jemlje Tomaso toliko denarja. Celotno mesto je že stikalo glave, samo slavna gospoda na mestnem magistratu je bila gluha in slepa.

Gospod „dottore“ se je sam ovadil oblasti, da je zlorabljal svojo uradno oblast v to, da si je polnil svoje žepke iz mestne blagajne. Prišel je dne 26. februarja dopoldne v uradno sobo deželno sodnega svetnika Peručiča in je tu priznal, da je tekom zadnjega časa poveril iz mestne blagajne okrog 60.000 K, ne pa, kakor se je govorilo v prvem trenutku, samo 50.000 K. Ob enem pa je ovadil tudi svoje uradne tovariše, da so bili tudi soudeleženi pri teh poverjenjih. Ti njegovi tovariši so: Fran Bigatto, Camillo Descovich, Attilio Jug, Lino Quarantotto in pa Lino Privileggi. Sodna oblast je še tekom dopoldneva dala aretirati vseh pet oseb in jih prepeljati v tukajšnje sodne zapore. Nato se je takoj začela preiskava pred vsem v stanovanjih aretirancev, pri čemer je preiskovalna komisija zaplenila mnogo raznih spisov. Najbrž na podlagi teh poizvedb in preiskave je bil nato zvečer aretiran še tudi tajnik mestne občine dr. Pesante.

O nekaterih aretiranih naj podamo še nekoliko podrobnosti, ki prav posebno označujejo ne samo nje, temveč tudi na našem magistratu vladajočo gospodo.

Camillo Descovich, hrvaški renegat, je bil nekaj časa suspendiran zaradi njegovega mazzinianskega kričaštva. Mož je bil kazenskim potom premeščen iz mestne blagajne in je bil zaposlen v mestni tržnici. Glavno ulogo je igral Descovich v sportnem klubu „Edera“ in je ob neki priliki na prav poseben način pokazal svoje antidinastično mišljenje, tako da so ga gospodje na mestnem magistratu morali kaznovati.

Posebno se je izkazal kot navdušen in požrtvovalen sin neodrešene Italije Lino Privileggi, sin kazenskega zastopnika v mestnem svetu in župana kazenskega. Mož je namreč svoj čas kot zastopnik gotovih puljskih krogov šel ostentativno polagati venec

na grob matere znanega italijanskega narodnega mučenika Oberdanka. Sicer so oblasti izvedele to, a mož je vendar ostal v svoji službi.

V Pulju je v krogih, ki niso v zvezi z magistratovo kamoro, vzbudilo splošno začudenje dejstvo, da se je Galante šel sam ovajati sodni oblasti. Misli se je pač, da se bo tudi tu zgodilo tako, kakor se je zgodilo še pred nedolгим časom, ko je namreč oni zloglasni doktor Lorenzetto, ko so prišli na sled njegovim lumparijam, pobegnil v Ameriko. Pričakovati je bilo torej tudi sedaj, da se Galante in njegovi so-krivci „minorum gentium“ odtegnejo roki pravice. S tem načinom „rešitve“ vse te zadeve bi bila gospoda na magistratu tudi menda najbolj zadovoljna, kajti vsa krivda bi bila padla potem na te pobegle tičke, veliki gospodje na magistratu pa bi si lepo umivali svoje roke v nedolžnosti.

Mogoče je sedaj dvoje: ali Galante in njegovi tovariši vzamejo tudi sedaj vso krivdo na-se, ali pa da izpregovore odkrito. V obeh slučajih bo padalo blato tudi po vladajoči stranki, kajti zakriti se pač tu ne bo dalo nič več, naj aretiranci taje ali pa ne taje, naj se priznajo kot edino krive, ali pa naj imenujejo še nadaljne sokrvice navzdol in navzgor.

Mestna blagajna je zapečatenja, vsi uradni podatki so na razpolago edino le preiskovalnemu sodniku, a preiskava je dognala v stanovanjih aretirancev, kakor se že govori, ogromno obtežilnega materiala.

Umljivo je, da se bo vladajoča italijanska liberalna stranka skušala sedaj otresti teh svojih najzvestejših pristašev in agitatorjev, toda ves ta trud bo pač zastonj. Govori se tudi, da so sicer skušali v zadnjem času nekako urediti celo to zmikavno zadevo, da se je Galante precej trudil, da bi zopet napolnil izpraznjeno mestno blagajno, da pa se ni posrečilo to niti njemu niti stranki, ki je bila najbrž že pred daljšim časom opozorjena na vso to korupcijo v mestnem gospodarstvu in je torej dobro vedela o tem vsem, kar se godi, samo da že ni imela — ker je bila sama sokompromitirana — več moči, da bi napravila konec stvari in poklicala na odgovornost pri teh malverzacijah udeleženo mestno uradništvo.

Ali sedaj, ko je prišla stvar tako daleč, da že niso več mogli ob sobotah izplačevati mestnih pome- tačev, da je vladni komisar, ki je prevzel posle župana in mestnega občinskega sveta, moral iti iskati denarja za najnujnejša plačila drugam, v kreditno banko, ne pa v mestno hranilnico, ki kasira vse mestne dohodke; no, tu pač res ni kazalo drugega, kakor da mestno uradništvo samo ovadi svoja poverjenja in se izroči preiskovalnemu sodniku.

Res lepe so te stvari, a še lepše gotovo še pridejo in mi se bomo potrudili, da bomo o vsem tem činu najtočnejše obveščali naše čitateljstvo.

Občni zbor Slovenske kmečke zveze se vrši na Jožefovo dne 19. marca 1912 v Celju. Na njem govori tudi poslanec dr. Krek iz Ljubljane. :: :: :: ::

Raznoterosti.

Duhovniške spremembe. Č. g. Franc Ozvatič, kaplan v Slov. Bistrici, pride za provizorja k Sv. Martinu v Rožni dolini. Č. g. Janez Alt, kaplan v Poljčanah, je prestavljen v Slov. Bistrico za prvega kaplana, v Poljčane pa gre č. g. Fr. Osterc, dozda kaplan pri Sv. Martinu na Podgorju. Č. g. Fr. Kren, kaplan pri Sv. Antonu v Slov. gor., je prestavljen v St. Ilj pod Turjakom, k Sv. Antonu pride č. g. kaplan Erhatic, dosedaj kaplan pri Sv. Juriju na Ščavnici. Č. g. Al. Musi, dosedaj kaplan pri Sv. Ilju pod Turjakom, stopi radi bolezni v začasni pokoj.

Osebnost. V ponedeljek dne 26. februarja je bil v Gradcu pri usmiljenih bratih operiran častiti gospod župnik Janko Munda. Operacija se je dobro obnesla, pa vendar groši častiti gospod župnik vse svoje sobrate za memento. Bolezen je že zastarela. Ko ga odslovijo iz bolnišnice, se poda v Dobrnske toplice.

Iz učiteljske službe. Na dvorazrednici (drugi plačilni razred) v Razvanju pri Mariboru se odda služba stalne učiteljice; prošnje do dne 20. sušca. — Na šestrazrednici (prvi plačilni razred) v Pobrežju pri Mariboru se odda mesto stalnega učitelja in stalne učiteljice; prošnje do dne 20. sušca.

Imenovanje. Fridolin Kaučič, major češkega domobranskega pehotnega polka štev. 11, je imenovan poveljnikom c. kr. domobranske orožarne na Dunaju.

Drože v korist „Slovenski Straži“ so priznane najboljše. Izdeluje jih domača drožarna Josipa Košmerla v Ljubljani, Frančiškanska ulica štev. 8. Te drože so popolnoma čiste brez vsakih primesij ter se kosajo tako v kakovosti, kakor tudi v ceni z vsakimi drugimi. Slovenske gospodinje, zahtevajte jih povsod!

Zvišanje tobačnih cen. V krogih ogrskih agrarcev se je pričelo močno gibanje, ki ima namen, prisiliti ogrsko vladu, da zdatno zviša cene tobačnega odkupa. V slučaju vspeha te akcije bi se tudi v Avstriji zvišale tobačne cene.

Proti d'Annunziju. Znani italijanski pesnik in ob enem veliki šovinist d'Annunzio rad zлага razne ode na čast italijanskemu narodu, pri čemer se posebno rad zaletava v Avstrijo in kliče prokletstvo nanjo zaradi Jadranskega morja in Italijanov v Avstriji. Vsled tega je sklenila dunajska centralna biblioteka črtati iz kataloga vsa d'Annunzijeve dela. Predlog je stavil načelnik profesor Reyer in je bil sprejet z vsemi proti nemu glasu.

Neumevna „modrost“ mariborskega okrajnega glavarstva. Okrajno glavarstvo v Mariboru je zaradi vednih prepričanj zaprlo dupleški brod. Ljudstvo je vsled tega silno razburjeno. Kako da je prišla politična oblast v svoji modrosti do takega sklepa, je nerazumljivo. Vslek tega je oškodovano prebivalstvo Sv. Martina, Sv. Barbare, Sv. Ruperta, Vurberga itd. Oblast, ki bi se za blagor in potrebe ljudstva kaj brigala, bi v zvezi z okrajnim odborom potrebno ukrenila, da se prevažanje broda ne ustavi ne pa nasprotno. Brod veže vendar okrajno cesto iz Maribora k Sv. Barbari, oziroma k Sv. Martinu. Dolžnost mariborskega okrajnega odbora in mariborskega glavarstva bi zato bila, da bi se za stvar brigala. Kar meni nič, tebi nič most zapreti brez ozira na ljudske koristi, je malo preveč birokratično načelo in zelo diši po uradniškem „zopfu.“ Oblast je po našem mnenju za to tu, da skrbi za blagor ljudstva in razne težave, ki včasih nastanejo, onemili in odstrani, ne pa še poostri. O ti sv. Birokracius!

„Narodni List“ v svoji zadnji številki razmotriva o odpravi praznikov. Kunšten kot je, pravi, da nekateri škofje ubogajo papeža, drugi pa ne, kakor da bi ne vedel, da se je ravno sv. oče obrnil s tozadevnimi vprašanji do škofov in je tem prepustil končno odločitev. Zgorajšnje diferenciranje je radi tega nastalo najbrže pod sugestijo prepričanja, da se pri liberalcih nekaterim malo manj meša, drugim zopet bolj.

Liberalne čenče pišejo v „Nar. Listu“, da je slovensko ljudstvo proti obstrukciji naših poslancev v Gradcu. Ta vtis je dobil liberalni članek iz shodov, ki so se vršili v zadnjem času po Sp. Stajerju. Ne bodite vendar otroci. Imeli ste par shodičev, toliko kot mi navadno vsako nedeljo, in še na tistih se vam ni posebno dobro godilo, pa se tako širokoustite. Še v lastni stranki niste edini glede taktike v deželni zboru, pa boste odgovorili o razpoloženju ljudstva. Pust je vendar že šel v krtovo deželo in je že skrajni čas, da vsaj za nekaj časa pustite vlogo „Hanswurst“!

Zbor zaupnikov S. L. S. na Goriškem. Dne 29. svečana se je vršil v Gorici zbor zaupnikov S. L. S. na Goriškem. Zbralo se je okoli 400 mož iz cele dežele. Zbor je otvoril dr. Gregorčič, ki je pozdravil navzoče, zlasti dežel. glavarja dr. Susteršiča in poslanca dr. Kreka in dr. Korošca, katerim so zborovalci prirejali navdušene ovacije. Dr. Gregorčič je poročal o političnem položaju v deželi, poslanec Fon je pa navajal v svojem poročilu, koliko in kaj je stranka dosegla za kmečko prebivalstvo v državnem in dežel. zboru. Poydarjal je tudi potrebo tesne zveze s Hrvati. Nato je nastopil dr. Susteršič. Zborovalci so se dvignili iz sedežev in priredili načelniku S. L. S. stoji velikanske ovacije. Dr. Susteršič je govoril o zunanjih politiki, naglašajoč potrebo tesne zveze s Hrvati, s katerimi smo en narod. Poslanec dr. Korošec je izvajal, kako Stajerski in koroški Slovenci delajo za združeno Slovenijo. Poslanec dr. Krek je povdarjal, da je naša organizacija bojna organizacija, kateri je treba bojnega duha. Ta duh je vir naše edinosti, vsehov in zmag. Pri volitvah je bil izvoljen načelnikom S. L. S. na Goriškem voditelj goriških Slovencev dr. Gregorčič, v odbor nadalje gg.: Berbuč, dr. Breceľ, župnik Grčar, poslanec Marinič, Murovec, profesor Ipavec, Abram, Kopač in poslanec Fon.

Cenjenim naročnikom,

ki še niso poravnali naročnine za pretečeno leto, naznanjamo, da jim z današnjo številko ustavimo nadalnje pošiljanje lista. V slučaju kake pomote prosimo pojasnila. —

Štajersko.

Mariborske novice.

Iz strehe padel. V ponedeljek dne 26. februarja je Alojzij Grandošek, hišnik, popravljaval streho pri Brigiti Proš v Gosposki ulici. Ker ni bil privezan na vrvi, je padel s strehe na tla in zadobil več poškodb na glavi, roki in ga hrbtu, tako da je nezavesten obležal. Rešilni voz ga je odpeljal v bolnišnico.

Pogreb župnika Wolfa. V sredo popoldne se je vršil pogreb velečastitega gospoda župnika Wolfa ob velikanski udeležbi vseh slojev prebivalstva. Pokazal je jasno, kako je bil ranjki gospod župnik priljubljen v vseh krogih in kako je vse sočustvovalo z njim, ko je trpel pod dolgotrajno boleznijo. Kondukt je vodil velečastiti gospod mestni in stolni župnik kanonik Moravec ob spremstvu 59 duhovnikov. R. i. p.!

Značilno. „Marburgerca“ napada v svoji predzadnji številki prav neokusno ranjkega č. g. Wolfa,

ko poroča o njegovi smrti. Očita mu, da je bil isti: „deutschfeindlich.“ Je to žaljenje pokojnih kaj značilno za kulturni nivo glasila mariborskih nemških purgarjev. Še ni dolgo tega, ko je blatila spomin umrlega župnika Hrastelja, sedaj meče pa kamenje na grob č. gospoda Wolfa. Bog nam varuj take kulture!

„Slov. Straža“ ima v ponedeljek kakor navadno svoj družinski večer pri g. Kirbišu.

Celjske novice.

Umrli je soproga celjskega občinskega svetovaleca Achleitnerja, Berta Achleitner, in soproga g. zdravnika dr. Sadnika, gospa Berta Sadnik, rojena Gubo, hčer gimnazijskega ravnatelja A. Gubo.

„Narodni List“ postaja od številke do številke bolj suhoparen. Sedaj kar ponatiskuje uvodne članke iz „Slov. Nar.“, a še ti so tako nerodno pisani, da jih skoro ni mogoče razvozljati. Videti je, da absorbira boj, ki se bije za kulisami liberalne stranke, vse moči njenih voditeljev. Pri nas že splošno nazivljemo „Narodni List“ samo še „Dolgočasni list.“

Ptujske novice.

Ali ni to čudno? 1. L. Slawitsch, glavni urednik „Stajerca“, je bil pred kratkim v Mariboru obsojen. Ptujski velevisničar Fürst je dobil jako sramotilno dopisnico brez podpisa, z izrazi, kakoršni so v „Stajercu“ v navadi. Fürst si je dopisnico dobro pogledal, tožil na to Poldeta Slawitscha kot pisatelja tega sramotilnega spisa in je to tudi dokazal. Pri ptujskem sodišču je bil Slawitsch oproščen, v Mariboru pa obsojen. Ali ni to čudno? — 2. Znani veleštajerskičanec na Ptujski gori Repa je imel tožbo z turniškim gozdarjem. Repa je dolžil gozdarja, znanega kot poštenjaka, tatvine in goljufije. Gozdar pa je nastopil dokaz resnice, toda Repa je bil pri ptujski sodnji oproščen. Gozdar se je pritožil na Maribor in Repa je bil v Mariboru obsojen na tri mesece ječe in v poravnavo vseh stroškov. Ali ni to čudno? — V pojasnilo dostavljamo samo to: Prejšnji urednik „Stajerca“, Z. žalostnega spomina, je sam zatrjeval (se lahko dokaže s pričami): „Stajercu“ se ni treba bati sodnije! Ali je res, da se štajerskičanec ni treba bati — ptujske sodnije? Ali ni to čudno?

Ljutomerske novice.

Občni zbor I. avstrijske zadruge za rejo dirkačev v Ljutomeru, r. z. z. o. z., se vrši dne 9. t. m., ob 8. uri zjutraj, v gostilni „pri pošti“ v Ljutomeru. Dnevni red: 1. Polaganje računov. 2. Prememba združničnih pravil. 3. Volitev načelnstva in nadzorstva. Ravno tako tudi za zadrugo za rejo žrebet v Ljutomeru.

Kmetijska podružnica ljutomerska sklicuje na nedeljo dne 3. marca, po rani maši ob 8. uri zjutraj, v prostore Kukovčeve restavracije v Ljutomeru svojo letno občno zborovanje. Istega dne popoldne ob 3. uri pa sklicuje zborovanje v Jurešve prostore v Borecih. Pri obeh teh zborovanjih bo imel gospod deželni živinorejski nadzornik Jelovšek poučno predavanje. K popoldanskemu zborovanju so z gospodarji vred povabljene tudi gospodinje.

Ljutomer. Slovenski obrtniki v Ljutomeru so poklonili del čistega dobička svojega plesnega venčka 68 K 1 vin. Podpornemu društvu Franc Jožefove šole v Ljutomeru za ubožno šolsko mladino te šole, za kar se zavrednim in dobrotljivim slovenskim obrtnikom najiskrenejše zahvaljuje društveni odbor. Bog plačaj!

Ljutomer. V soboto dne 24. svečana smo položili vrlo učenko IV. razreda Franc Jožefove šole Marijo Štruel k zadnjemu počitku v velikem spremstvu njenih tovarišic. Častiti gospod katehet Lovrec je imel ob odprtem grobu ganljiv govor, učenke so zapele pretresljivo žalostinko in součenka Anica Horvatova se je od pokojne s krasnimi besedami poslovila, na kar so obsipale tovarišice krsto prvih pomladanskih cvetlic. Počivaj v Bogu! Na svidenje onkraj groba!

Drugi kraji.

Jarenina. Jožef Mikiš, posestniški sin v Vukovskem dolu, fara Jarenina, je bil v nedeljo na poti k maši v Vukovskem vrhu brez vsakega vzroka napaden od Franceta Snuta, kateri ga je z ročico večkrat udaril po glavi, desni roki in po nogi in mu prizadel težke poškodbe. Proti napadalcu se je vložila ovadba.

St. Ilj v Slov. gor. V ponedeljek dne 26. febr. zvečer je umrl g. Lovro Lopič, posestnik in dolgoletni občinski odbornik. Star je bil 65 let. Rajni je pri zadnjih burnih občinskih volitvah leta 1910 v šentiljski občini volil prvokrat s slovensko stranko. Stal je neomahljivo. Südmarmkovec so skušali na različne načine dobrega moža pridobiti na svojo stran, a Lopič je stal trdno. Rojen je bil v Gomilici pri Ormožu. Bil je brat lani umrlega župnika Lopiča v Cmurku. Prva leta je stal Lopič na strani Pistorjev, a ko je začela Südmarmka rogoviliti s svojim protestantizmom in Švabi je dal nasprotnikom slovo. Lopiča bomo težko pogrešali, upamo pa, da bo njegov sin tudi ostal zvest slovenstvu. Zadnji čas so umrli že trije slovenski odborniki šentiljske občine: Fluher, Ferk in Lopič. Pogreb rajnega se je vršil v četrtek dne 29. februarja ob zelo obilni udeležbi. Svetila pokojniku večna luč!

Sv. Jurij v Slov. gor. Naša kmetijska podružnica ima v nedeljo dne 10. marca gospodarsko-pou-

čen shod po rani službi božji v gostilni gospoda Fr. Krajncu. Predaval bo gospod deželni živinorejski nadzornik Martin Jelovšek. Pridite v obilnem številu na shod!

MOJA STARA

izkušnja je in ostane, da za odstranitev poletnih peg, kakor tudi za dosego in ohranitev nežne, mehke kože in belega polta ni boljšega mila, kakor je svetovno-znano Steckenpferd-milo, znamko Steckenpferd, od Bergmann & Co., Tetschen ob Labi. Komad stane 80 vin., dobi se v lekarnah, v drožerijah, v parfum in sličnih trgovinah. Tudi se je zelo dobro obnesla Bergmanns Liliencrème „Manera“ za ohranitev nežnih, belih rok gospa; v tubah po 70 vin. se povsod dobi. 67

Sv. Miklavž pri Ormožu. Tukajšnje bralno društvo ima v nedeljo dne 3. marca po večernicah v gostilniških prostorih gospoda Golénka svoj redni občni zbor.

Velika Nedelja. Dne 3. marca po večernicah imata deželna poslanca Meško in Ozmeč politični shod v prostorih gospoda Miklna. Deželnozborski volilci, pridite!

Sv. Bolfank v Slov. goricah. V torek dne 26. februarja smo položili v hladni grob zemeljske ostanke 68 let starega očeta Martina Čučka, bivšega kmeta v Trnovski vasi. Rajnega bo pogrešala ne samo občina, temveč cela župnija, kakor je pokazal to njegov pogreb. Ob odprtem grobu mu je častiti gospod župnik spregovoril par besed v slovo ter ga je slaval kot dobrega očeta, izvrstnega gospodarja, skozi 6 let skrbnega občinskega predstojnika in potem še tudi kot 12 let vzornega cerkvenega ključarja, ki si je skozi celo dobo svojega življenja zaslužil, da mu želimo za njegov trud in trpljenje na tem svetu obilno plačilo v nebesih. N. v m. p.!

Kapela. V Radenskem vrhu je pred kratkim spregledala popolnoma slepa žena, mati gospoda Vogrinca, nadučitelja pri Sv. Antonu v Slov. goricah, ki je bila 30 let slepa. Nepopisljivo veselje, katero uživa cela rodbina, je res veliko, a največje pa za 76letno, sedaj nad vse srečno mater in babico Mar. Vogrinco, katera do časa ni poznala skoraj nič svoje rodbine, a sedaj lahko spoznava. Je gotovo hvaležna vsemogočnemu Bogu za milost in čudež, kojega je On storil na toliko let nesrečno slepo ženo. Lep vzgled za one, kateri so slepi po svoji prevzetosti: želeli je, da se tudi njim vrne spregled do pravega spoznanja!

Kapela. Tukajšnje Bralno društvo je imelo pretečeni mesec svojo redno občno zborovanje po običajnem vspredu. V odbor so bili izvoljeni vsi lanskí gospodje odborniki, le za podpredsednika je bil na predlog častitega gospoda svetovaleca M. Meška izvoljen častiti gospod Ivan Topolnik. Poročilo knjižničarja pa je jasen dokaz, da mladina rada čita in je vneta za dobro stvar, a žalibog je le premalo briže za prenovitev in povečanje knjižnice! Zeleti bi tudi bilo, da bi v letošnjem letu društvo priredilo večkrat kako primerno zabavo, sicer bi se še morda uresničil oni nemški rek, kojega je pri zborovanju navedel neki odbornik: „Povej mi, s kom občuješ, in jaz ti povem, kdo si!“ Zbudite se torej in na delo!

Konjice. Na Jožefovo po večernicah bo občni zbor političnega društva. Govoriti in poročati prideta gospoda poslanca Novak in Pišek.

Sv. Peter na Medvedovem selu. Tridnevni knjigovodski tečaj priredi pri nas kmetijska podružnica Mestinje-Sv. Peter v dnevih 5., 6. in 7. marca. Vršil se bo v župnišču vsak dan od 8.—12. ure in popoldne od 2.—6. ure zvečer. Vodil ga bo tajnik kmetijske družbe gospod Holz. Udeleženci iz domače župnije, iz Sladkegore, Šmarja, Zibike in Eme naj se gotovo oglasijo do nedelje pri tajniku podružnice v župnišču!

Koprivnica. Katoliško slovensko izobraževalno društvo priredi dne 3. marca po večernicah občni zbor.

St. Pavel pri Preboldu. Katoliško izobraževalno in gospodarsko društvo ima v nedeljo dne 3. marca popoldne po večernicah v stari šoli svoj letni občni zbor z navadnim vspredu.

Vransko. Govejski sejm sv. Kunigunde dne 4. marca 1912 na Vranskem je uradno dovoljen.

Gornjigrad. Kakor je že znano, so se vršile dne 22. februarja občinske volitve za našo tržko občino Gornjigrad. V III. razredu so prodrli pristaši S. K. Z. V II. in I. razredu se volitve nismo udeležili. V II. razredu so izvoljeni nasprotniki; istotako tudi v I. razredu. Toda čuda! Ti prebrisani liberalni gornjegrajski glavni purgarji so takoj prethtali, da niso sami zmogni za občinske odbornike, zato so si izvolili tudi „domačina“ notarja Drukarja, „domačina“ zdravnika Konečnika in „domačina“ davkarja. Tako kunšno si še niso nikoli izvolili, kakor sedaj. No, je pač že njihova stalna stara navađa, zato se jim je pa zadnji čas tako slaba rihta skuhal la pri „šempanjevcu.“ Iz vseh teh vzrokov se je pa izrazil eden izmed njihove družbe v neki gostilni, ko mu je zašlo vino že preveč v glavo, tako-le: „Obč. volitve so se nam prav dobro obnesle, samo v III. razredu ne. Mi smo si izvolili zraven tudi malo bolj učene može, zato ker smo sami nesposobni; sicer bi se nam pri občini skuhalo lahko kakšna taka smola,

kot se nam je zadnji čas pri okrajnem zastopu z načelnikom itd.; istotako tudi pri rokodelski zadrugi. Vse vkup je zelo žalostno za nas. Drugič smo pa volili te učene moze zato, da kadar bo kateri izmed nas rabil kakšna poročna pisma ali oporoko itd., mu bodo kar pri občinskem uradu takoj napravili. Ali kadar bo kateri izmed nas po tistem brezplačnem „šempanjevcu“ bolan, ga bodo istotam ozdravili. In tretji pa bo davek pobiral od nas, ki imamo tako velikega. Četrti in peti pa nas bosta dala zavarovati na življenje k židovskim zavarovalnicam, da ne bomo koj umrli.“ Ti modrijani so jo pa dobro pogrnili! Saj pač neki stari resnični pregovor pravi: „Gornjigrad, o sladki sad, kdor ga je, on sam le vel! Za danes dovolj. Prihodnjič kaj več! — Veš kmetov iz okolice.

Z Menine planine. Ko sem čul o pripravah na popolno liberalno zmago in o enodejankah v „Slov. Narodu“ — v Lučah večejanja — ter opazil na rešpetlin trumo študentov-agitatorjev, sam Mrkec bi moje „mirne pohlevne duše“ ne razburil, sem prišel tudi jaz volit, ker moja planina spada še pod trg Gornjigrad. Zmagali smo v III. razredu s 55 proti 42 glasovom. Večina ljudstva je torej našega prepričanja. Nesrečna številka 13 v II. in 7 v I. razredu ne pride v poštev, saj se ti posamezniki žive od množice. Omenil bi še protipostavne grožnje ter „pranger“ za izdajalce liberalnega tabora, pa pustim to, naj si liberalci kopljejo grob s takim postopanjem. Lahko bi analizirali kot liberalci v svetnikovi zadevi, toda ne silite nas k temu, ker hudo godilo se bo le vam. — Mirna duša.

Sv. Frančišek na Stražah. V zadnji številki „Narodnega Lista“ ste iz naše fare kar dve novici. Spisal je obe najbrže eden in isti, namreč gospod nadučitelj Terčak, samo s to razliko, da se je pod drugo podpisal z imenom, pod prvo pa z naslovom: „napredni“ kmetje iz Radomirja. No, mogoče je tudi in ne zanikamo, da so tisti članek spisali sami radomirski „naprednjaki“, katere bi se dalo po številu spraviti na prsne ene roke in bi se menda vseeno ostalo par praznih prstov. Čudno pa je, da ti na noben način nočejo biti liberalni, ampak „napredni.“ Kaka razlika pa je vendar med liberalci in pa „naprednjaki“? V prvi notici se nam očita, da mi izživimo boj. Morda je to izzivanje, če skrbi društvo za izobrazbo s tem, da deli med ljudstvo dobre knjige in časnike, da prireja igre itd.? Je-li to izzivanje, gospod Terčak? Seveda ste vi razburjeni nad takim „izzivanjem“! Ne da vam miru. Zakaj ste prepovedali šolskim otrokom posecati naše igre? Mogoče li zato, ker so „pohujšljive“? Vsak, kateri je bil pri predzadnji naši predstavi, lahko presodi, kako „pohujšljiva“ je igra „Eno uro doktor!“ Tudi večina onih, ki so se podpisali na ono izjavo, so se kesali, da so to storili. In če bi ta igra res ne bila primer-na za otroke, ali ste jim prepovedali samo k tej igri? Seveda, če bo vse to vrnjeno z obrestmi, nam pač ne boste zamerili! Obrnili se bomo na one, ki imajo o tem res odločilno besedo. Zakaj pa so krajin in deželni šolski sveti? Grozite nam, da boste spravili na dan vse naše „grehe.“ Vedite, da tudi mi ne bomo molčali, če boste vi začeli in boste prepričani da vam ne bo ravno prijetno. Mi smo pripravljeni na vse. Sicer pa, če želite boja, ga le iščite. Prepada med nami in vami bo globokejši in potem nikar ne tožite, da imate premalo ugleda. Kdor ni z nami, je zoper nas! Vi pa, farani, ste nam porok, da bo naše društvo trdno stalo v kljub viharju, ki ga vzbujajo nekateri naši liberalci. Oklenite se našega društva še bolj in vsak, kdor še ni član, naj se pa kmalu vpiše. Par nasprotnikov se pa res ne bomo bali.

Solčava. (Potres.) Tukaj se je čutil v sredo dne 28. februarja ob 1/1. uri po noči precej močen potresni sunek. Smer je bila od juga proti severovzhodu.

Šoštanj. V nedeljo dne 10. sušca se vrši shod pri gospodu Josipu Ravlenu v mestu. Vabljeni ste vsi delavci in kmetje, da pridete ta dan v obilnem številu. Dogovorili se bomo o naših najpotrebnejših stvareh glede delavcev in kmetov, kar vam je lahko v občo korist za vašo bodočnost. Torej, komur je le mogoče, naj prihitite ta dan na zborovanje in vsak naj še druge prijatelje seboj pripelje. Poroča odposlanec Jugoslovanske strokovne zveze Vekoslav Zajc. Začetek točno ob 9. uri dopoldne.

Staritrg pri Slovenjgradu. Občni zbor kmečkega bralnega društva se vrši v nedeljo dne 10. t. m. ob 3. uri popoldne v prostorih gospoda Ublna. Vsi udje imajo dolžnost se tega zbora udeležiti, vabi pa se tudi vse prijatelje društva.

Koroško.

Koroški deželni zbor.

V zadnjem zasedanju je sklenil koroški deželni zbor, da nekaj že obstoječih meščanskih šol deloma popolnoma opusti, deloma jih pa zniža na ta način, da zgornje oddelke spoji. Tudi je odklonil predloge, tičočee se ustanovitve cele vrste meščanskih šolskih razredov. Padle so glede kakovosti koroških meščanskih šol v deželnem zboru prav ostre besede in oena glede učnih uspehov je bila naravnost uničujoča. To je pa napotilo nemški avstrijski Lehrerbund, fla je podal izjavo, v kateri izraža svoje globoko obžalovanje nad sklepi, katere je storil koroški

deželni zbor. Zavrne tudi z vso odločnostjo vse trpke besede, ki so padle pri tej priliki v koroškem deželnem zboru.

Mihelni so si že v laseh!

V seji dne 28. t. m. se je vršila generalna debata o deželnem proračunu za leto 1912 in o najetju posojila po 6.000.000 K.

V to debato je posegel tudi vrli slovenski poslanec Grafenauer. Pribil je dejstvo, da koroški deželni zbor Slovence v narodnem in kulturnem oziru pri vsaki priliki zapostavlja. Utemeljeval je, da imajo koroški Slovenci v deželnem zboru pravico do enega odbornika.

V seji dne 27. t. m. se je nadaljevala generalna debata o deželnem proračunu. Tudi v tej seji je poseglo v razpravo več govornikov. Po poročilu poslance dr. Waldnerja o reformi ljudskega šolstva se je seja prekinila do 3. ure popoldne. V prihodnji seji se je nadaljevala razprava o proračunu, ki je bil konečno sprejet.

Slovenski župan. Za župana v občini Lipa n. Vrbo je bil izvoljen slovenski trgovec Zdravko Fal-le; tudi prva dva občinska svetovalca sta Slovenca. V krajni šolski svet je izvoljen samo en Slovenec, pač pa so v šolski svet za občino Vernberk, Vrbo in Dvor izvoljeni iz lipške občine slovenski možje. Tako smemo biti z občinskimi volitvami prav zadovoljni. Pokazali smo, da je tik Vrbskega jezera še krepek slovenski živelj, ki ga tudi eks-župnik Česky, ki je imel v Lipi gostilno, ni pridobil za nemško-nacionalno politiko; nasprotno, Slovenci so vstali in se sijajno držali tudi pri drugi volitvi.

Krajnsko.

K podržavljenju ljubljanske policije. Dne 28. februarja je bila na Dunaju deputacija mesta Ljubljane, na čelu ji župan dr. Tavčar, v zadevi prispevka ljubljanske mesne občine za podržavljenje policije. V isti zadevi je bil tudi deželni glavar dr. Šusteršič na Dunaju. Ministrski predsednik Stürgkh se je baje izjavil, da je vlada voljna, zahtevani letni prispevek v znesku po 130.000 K po možnosti še znižati.

Primorsko.

Povzdig prometa v Istri in Dalmaciji. Deputacija komisije za povzdigo prometnih sredstev v Istri in Dalmaciji je sprejel dne 28. februarja trgovinski minister. Podala mu je načrt za povzdigo prometa, ki jih je minister odobral. Tudi je minister obljubil deputaciji, da bo obrnil vso pozornost, da se pomnože telefonske proge v Istri in Dalmaciji. Tretja telefonska proga Dunaj—Trst bo imela tudi zvezo s Splitom, Šibenikom, Kotorom in Dubrovnikom. Tudi na dalmatinske otoke, osobito na Mali Lošinj, se bo po možnosti oziralo.

Obstrukcija v tržaškem občinskem svetu. V seji dne 29. svečana se je nadaljevala razprava o pogodbi s tramvajsko družbo v zadevi gradbe novih tramvajskih prog in njih prevzetja v mestno režijo. Tudi tokrat so socialni demokratje nadaljevali z obstrukcijo. Poslanec Cerniutz je stavil k § 1 tramvaj-ske pogodbe nič manj kakor 31 novih spremembalnih predlogov. Obravnava se je morala prekiniti. Prihodnja seja se naznani pismenim potom.

Slovenska Straža.

Velikanska je naloga, ki jo je prevzela „Slovenska Straža“, žal pa, da gre izvrševanje te naloge tako težavno od rok. Dobre volje, vneme in deloljubnosti ne manjka, a nezadostna so denarna sredstva, ki so v dosego stavljenih ciljev tako neobhodno potrebna. Treba je tedaj venomer iskati novih virov dohodkov, da z vspehom pomagamo vsaj tam, kjer je naša pomoč najbolj potrebna. In čim več dobimo, tem več zamoremo dati!

V poslednjem času smo s precejšnjim vspehom začeli s posredovanjem pri prodaji srečk na obroke za renomirano češko industrijsko banko v Pragi, in ker ima stvar tudi sama na sebi povsem zdravo jedro, namenili smo se, postaviti to začetje na širšo podlago. Kakor je iz prosepeka razvidno, so obroki za nakup zares priporočljivih srečk za vsakogar zmagljivi, ki ima namen hraniti denar z upoštevanjem okoliščine seveda, da zamore nekoč zadeti tudi glavni dobiček.

„Slovenski Straži“ pripade od vsake kupčije nekaj kronic, ki so dobrodošle, še več pa pričakuje od naročnikov, ki navadno obetajo za slučaj kakoga dobitka večjo naklonitev. Naš namen je tedaj, razpečati kar največ mogoče srečk, ker so potem dobitki lažje mogoči, z njim pa seveda tudi obljubljene naklonitve „Slovenski Straži“.

V dosego našega namena pa potrebujemo in prosimo sodelovanja vseh naših vojakov Stražanov in Orlov! Prepričani smo, da nikdo ne bo odrekal, marveč da bo vsakdo skušal pridobiti vsaj enega naročnika. „Slovenska Straža“ jim bo zato zelo hvaležna, onih pa, ki se bodo prav posebno izkazali in privedli več naročnikov, čaka še posebno priznanje.

Prosimo vas tedaj, da svojim članom daste vsebino predležečega oklica na znanje ter jih za naproseno sodelovanje pridobite. Sporočite potem narav-

nost gospodu Valentinu Urbančiču, knjigovodji Vzajemnega podpornega društva v Ljubljani, ki vodi vse prodaje srečk zadevajoče posle, imena dotičnih, ki hočejo sodelovati, da jim pošlje potrebna navodila in tiskovine.

Ker je zadeva za „Slovensko Stražo“ zelo važna, vas prosimo potrebne agitacije, da se prijavi kar največje število sodelujočih.

„Slovenska Straža“ v Ljubljani.

Za „Slov. Stražo“ je nabrala vrta mladenka Marija Valenko v Cunkovcih pri Moškanjcih na neki gostiji 10 K 8 vin. v prid „Slovenski Straži.“ Vrli slovenski mladenki rodoljubkinji našo iskreno zahvalo!

Za „Slovensko Stražo“ je daroval D. A., slovenski dijak v Mariboru, 2770 obrabljenih, uzorno urejenih, večinoma inozemskih znamk. Istotako je daroval gimnazijec R. O. celo zbirko in sicer 5400 ravnotako uzorno urejenih znamk. Obema zavednima dijakoma izrekamo našo najtoplejšo zahvalo. — Za „Slovensko Stražo“ je nabral gospod Ivan Žager, gostilničar v St. Janžu na Vinski gori v veseli družbi 4 K 8 vinarjev. Vsim darovalcem iskrena zahvala!

Stavka na Angleškem.

Stavka na Angleškem. Dne 22. februarja se je vršila konferenca načelnikov stavkajočih z ministrskim predsednikom Asquithom, katere so se udeležili tudi zastopniki podjetnikov. Konferenca ni prišla do nobenega rezultata. Odločitev pade še-le prihodnji tork, neposredno dva dni pred napovedanim izbruhom stavke. V parlamentarnih krogih presojajo situacijo zelo pesimistično. Po celem Angleškem se pripravljajo na stavko ter so vojaške posadke že po mnogih krajih močno ojačene.

Londonski listi poročajo, da ni veliko upanja, da bi se v zadnjem trenutku posrečilo odvrti velikansko stavko rudarjev in drugih tovarniških delavcev, ki sedaj tako grozno preti Angliji. Do sedaj že štrajka nad 700.000 delavcev. Število štrajkujočih bo naraslo na 5.000.000. Angliji preti grozna gospodarska katastrofa.

Zadnja poročila iz Angleškega: Dne 29. februarja je naraslo število stavkajočih rudarjev že na pol milijona. V celi Angliji se pripravljajo na stavko, med tem ko se vrše v Londonu pogajanja. V industrijskih krajih se že občuti pomanjkanje premoga. Železniške družbe so že razglasile skrčenje prometa. Do izgrediv še ni prišlo.

Vojska.

Izgon Italijanov.

Turška vlada je izdala ukaz, kakor že poročano, da se tekom 14 dni izženejo vsi italijanski podaniki iz vilajetov Alepa, Sirije, Beiruta in sandžaka Jeruzalem. Izvzeti so le tisti duhovniki-redovniki, ki pripadajo pod varstvom drugih držav stoječim zavodom. Tisti pa, ki stoje pod varstvom Italije, oziroma so prišli pred kratkim pod protektorat drugih držav, morajo zapustiti deželo.

Tu Vam kažemo Fellerjev rastlinski izvlečni fluid z znamko „Elsa-fluid“, ki je, kakor smo se sami prepričali, bol utešujoč, zdravilen, osveževalen, mišičje in kite krepi, ki ozdravlja slabosti udov ter učinkuje proti vnetju! On uteši protinske živčne, revmatične bolečine, bodljaje, bolečine zob, glave, hrbta in križa, utrujenost, oslabele oči in glavobol, učinkuje poživljalno in stori človeka, da kljubuje lažje raznim težnostim ter prepreči marsikako bolezen, katero povzroči prepih, prehlajenost, n. p. kašelj, hripavost, nahod, bolečine v vratu. —

Pristen je le, ako ima vsaka steklenica „Feller“.

12 malih ali 6 velikih ali 2 specialni steklenici 5 K, 24 malih ali 12 velikih ali 4 specialne steklenice 8 K 60 v, 48 malih ali 24 velikih ali 8 specialnih steklenic 16 K s poštino vred.

Ob tej priliki tudi poudarjamo, da uporabljamo na tisoče ljudi proti bolečinam v želodcu, krču, netčnosti, gorčici, tiščanju v želodcu, bljuvanju, slabostim, pehanju, napenjanju, zabasanju in raznovrstnim prebavnim težočam s presenetljivim uspehom Fellerjeve odvajalne rhabarbara-kroglice z znamko „Elsa“-kroglice. — 6 škatlic 4 K franko in 12 škatlic 7 K 60 vin. franko. — Pozor pred ponarejanjem! Pristen fluid in pristne kroglice se dobe le pod naslovom:

E. V. Feller, dvorni lekar v Stubici, Elsastr. 264

(Hrvatsko).

Le pristna s to le

varstveno znamko

Rösler-jeva

voda za zobe

je najboljša za zobe.

Dobi se povsod.

91 Steklenica 72 h.

Pozor! Motor

za surovo olje, komaj eno leto v rabi z 16—20 konjskimi silami se radi nakupa večjega motorja po ceni in ugodno proda; vidi se lahko vsak dan v obratu. Pojasnila daje Zinauer & Co., Sv. Jakob v Slov. gor. 178

XXXXXXXXXXXX

Delavnica za popravila

Todna postrežba!
Dobro! Po ceni!

Velika zaloga ur, dragocinstvi, srebrnine in optičnih stvari po vsaki ceni.

(tudi na obroke! Ilustr. cenik zastoj Gramofona od 20 do 200 K.

Niklasta remont-ura K 8-50
Pristna srebrna ura " 7-
Original omega ura " 18-
Kuhinjska ura " 4-
Budiljka, niklasta " 3-
Poročni prstani " 2-
Srebrne verižice " 2-

— Večletna jamstva —

Nasl. Dietinger

Theod. Fehrenbach

urar in očalar 447

Maribor, Gosposka ulica 26.

Kupujem zlatine in srebro. 284

Hišo na prodaj! Pripravna za kakega penzionista, pa tudi za delavca; stoji 20 minut od mesta Celja, vrt za zelenjavo meri 284 m² metrov, lasten studenec, zemlja je prve vrste, hiša ima 2 sobi ena 4, druga 2 okna, kuhinja in vse pripadajoča. Cena le 7000 K, 3000 K je posojilnica. Obrestuje se 6%, ker se tudi kapital stem plačuje. Več pove upravnistvo tega lista.

Službo v župnišče ali v kako pošteno krščansko hišo, išče kot kuharica, pošteno kmečko dekle, ki je pred kratkim dovršila dva tečaja gospodinjske šole z dobrim uspehom. Naslov pove upravnistvo „Straže“ v Mariboru. 58

Veletrgovina s špecerijo in z deželnimi pridelki

Anton Kolenc Celje

Graška ulica št. 22.

Na debelo!

Prazen je izgovor da se mora blago kupovati pri tujcih, ker Vam nudi domača zgoraj imenovana veletrgovina v vsakem oziru bogato in zelo povečano zalogo z vedno svežim špecerijskim blagom, tako da zamore popolnoma ustreči zahtevam cenj. gospodov trgovcev proti vsaki konkurenci, o čemur se lahko vsakdo sam prepriča, če tudi z najmanjšim poizkusom in prosim za mnogobrojen obisk. Velečastitim gospodom duhovnikom ponudim voščene kakor tudi druge vrste sveč ter olje in kadilo za cerkve.

Kupujem tudi vsakovrstne deželne in druge pridelke, kakor: oves, pšenico, suhe gobe, fižol, seno, orehe, vinski kamen itd., sploh vse po najvišjih dnevnih cenah. Kupim tudi vsakovrstne wreče ter petrolejske in druge sođe.

Cenjenim kmetovalcem naznanjam, da imam v zalogi vsakovrstna poljska in vrtna semena zanesljive kaljivosti, kakor pravo francosko lucerno, domačo deteljo, travo, ter čebulček, fižol in krompir za saditi, bel, rumen ali rožen. Za krmljenje živine pa imam v zalogi rižovo moko in otrobe v ceni od 9 do 15 K per 100 kg.

Poštna naročila se izvršujejo z obratno pošto.

Slikar in pleskar

Prevzamem vsa dela dekoracijske, slikarske in pleskarske stroke, katera izvršujem vestno in po najnižjih cenah.

Mihael Dobravc v Celju

Gospodska ulica 5.

Velika narodna trgovina Karol Vanic, Celje

Narodni dom.

Na drobno! Na debelo

Priporoča bogato in vedno na novo manufakturno blago, (kakor: sukno, platna vseh vrst itd. **po najnižjih cenah.** Opravo za krojače in šivilje izvanredno po ceni. Cene brez konkurence

Solidna in točna postrežba.

Otrokom najboljše!

To je in ostane:

Kathreinerjeva

Kneippova

sladna kava.

Kathreinerjeva krepki male in povzročuje, da mleko prija, kjer bi se samo upiralo.

Kathreinerjeva prinese smeh v hišo

Umetni mlin v dobro obiskanem trgu Spod. Labudске doline, ob državni cesti in železnici, cerkev in šola v trgu, gotovi odjemalci, z žago, elektr. luč in kovačnico v hiši, vse lepo uravnano, 7 oralov zemljišča z lepim sadovnikom, se poceni proda. Uprasanje na upravo lista. 68

Imam več stotisoč vsakovrstnih dreves

za prodati; cena od 40—80 vin. — Ponudbe naj se pošlejo pod naslov Ivan Cerjovič, veleposestnik v Dobova ob Savi.

Pristen kmečki slivovec,

dvakrat žgani vinski slivovec ter izboren rum se dobi na drobno in debelo v gostilni Inkref, Lajtersberska cesta v Karčovini pri Mariboru. — Opozarjamo tudi na znano dr. Turnerjevo vino. 5

Svoji k svojim!

Priporoča se največja in najcenejša svetovno priznana slovenska trgovina 95

RAFAEL SALMIČ

v Celju NARODNI DOM.

Ogromna zaloga vsakovrstnih pravih švicarskih ur, slatnine, srebrnine in optičnih predmetov.

☐ Najnižje cene, postrežba točna. ☐
☐ Mali dobiček, ☒ dobro ime! ☐

Razpošiljanje blaga po vseh delih sveta. Vsak Slovenec zahteva moj novi veliki cenik, katerega dobi zastoj in poštne prosto.

Na tisoče zahvalnih pisem sem prejel vsled dobre in poštene postrežbe.

Volneno blago

za ženske obleke najnovjše in najcenejše pri

Druškovič-u, Slovenj-gradec.

Lese (remči) za sušenje hmelja se prodajo po zelo nizki ceni. Hmeljarji, ki nimate novih sušilnic, uporabite ugodno priliko za nakup vrednih in dobro ohranjenih les. Resni kupci si jih lahko ogledajo vsaki dan; podrobne podatke daje restavrater kolodvorske restavracije v Žaleu. 212

Stavbeni in umetni ključavničar, oblast.

koncesionirani vodovodni instalater

Ivan Rebek, Celje

Poljska ulica št. 14.

Se priporoča za družgam, občinam, korporacijam in zasebnikom za cenjena naročila, namreč za navadne, kakor tudi umetno izdelane železne ograje, kakor tudi vrata, bodisi za vrte, dvorišča, cerkve, grobove itd., štedilna ognjišča vseh sistemov za zasebnike, gostilne ali zavode. Prevzamem napeljavo vodovodov iz studencev, vodnjakov s hidraličnimi vidri. Izdelujem vsake vrste tehtnice, tudi premostne (Brückenwagen), prevzamem iste kakor tudi uteže v popravilo. Napeljujem strelovode ter prevzamem sploh vsa v mojo stroko spadajoča dela in izvršujem ista točno in solidno, vse po zmernih cenah.

Spodnještajerska ljudska posojilnica v Mariboru

registrovana zadruga z neomejeno zavezo

Stolna ulica šte. 6 (med glavnim trgom in stolno cerkvijo).

Hranilne vloge

se sprejemajo od vsakega in se obrestujejo: navadne po 4¹/₂% proti tri mesečni odpovedi po 4³/₄%. Obresti se pripisujejo h kapitalu 1. januarja in 1. julija vsakega leta. Hranilne knjižice se sprejemajo kot gotov denar, ne da bi se njih obrestovanje kaj prekinilo. Za nalaganje po pošti so poštne hranilne položnice na razpolago (šek konto 97.078). Rentni davek plača posojilnica sama.

Posojila se dajejo

le članom in sicer: na vknjižbo proti pupilarni varnosti po 5%, na vknjižbo sploh po 5¹/₂%, na vknjižbo in poročstvo po 5³/₄%, in na osebni kredit po 6%. Nadalje izposojuje na zastavo vrednostnih papirjev. Dolgove pri drugih denarnih zavodih prevzame posojilnica v svojo last proti povrnitve gotovih stroškov, ki pa nikdar ne presegajo 7 K. Prošnje za vknjižbo dela posojilnica brezplačno, stranka plača le koleke.

Uradne ure

so vsako sredo in četrtek od 9. do 12. ure dopold. in vsako soboto od 8. do 12. ure dopoldne, izven praznikov. V uradnih urah se sprejema in izplačuje denar.

Pojasnila se dajejo

in prošnje sprejemajo vsak delavnik od 8. do 12. uri dopoldne in od 2. do 5. ure popoldne.

Posojilnica ima tudi na razpolago domače hranilne nabiralnike.

Služba cerkovnika in organista v Skočidolu na Koroškem se sako odda. Ceiljanec prednost. Zupnijski urad v Skočidolu p. Podravje na Koroškem 70

Veliko presenečenje!

Nikdar več take prilike!

600 komadov le za 4 K.
Ena krasna pozl. preciz. ura na sidro z verižico vred. dobro idola, 3 let. jamstvo, moderna svilnata kravata za gospode, 8 komade finih žep. robcev, 1 lep prstan za gospode z imit. dragim kamnom, 1 krasna garnitura za ženske lišp, in sicer lep kolir iz orient. biservov, mod. lišp za dame s pat. sponko, 2 eleg. zapeljivci za dame, en par uhanov, 1 krasno ogledalce, 1 denarnica iz usnja, 1 par gumbov za zapeljivce, duble, krasen album za razglednice z najlepšimi mesti 3 jux-predmeti za smeh, 20 komadov koresp. predmetov in še 500 za v hiši rabljivih predmetov. Vse skupaj z uro vred, ki je sama vredna tega denarja, stane 4 K. Pošlje se po povzetju ali če se denar naprej pošlje po dunajski osrednji razpošiljalni
Ch. Jungwirth, Krakov Nr. A/27 O. Če se naročita 2 zabojka. se če priloži brezplačno 1 prima angl. britev. — Če kaj ne uga-ja se denar vrne. 66

Molitvenike, rožne vence, podobice, križe različnih vrst, svetinj iz aluminijuma itd. itd. priporoča

Tiskarna sv. Cirila v Mariboru ob Dr.

ZAHVALO.

V bolezni in ob smrti naše nad vse ljubljene, nepozabne hčerke, oziroma sestrice

MICKE

skazalo se nam je od vseh strani neizmerno mnogo najodkritosrčnejšega sočutja in sožalja — zavest, da deli našo hudo bol. toliko odkritosrčnih prijateljev, hčadi naša bd žalosti razjedena srca in nam prinaša tolažbo v bridkih urah naše žalosti in osamelosti.

Izrekamo s tem vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, ki so nam v teh težkih dneh dejanski pomagali, nas tolažili ali nam na kakršnikoli način pokazali svoje sočutje, vsem, ki so prišli od blizu in daleč pokropit drago pokojnico in ki so jo dne 26. februarja 1912 tako mnogoštevilno spremili na nje zadnji poti k večnemu počitku na pokopališče ter s tem pokazali, kako ljuba jim je bila ona, ki jo nam je iztrgala iz naše sredine kruta smrt v tako zgodnji mladosti, svojo najglobljejo in najtopljejšo žalvalo.

Ginjani od njih požrtvovalnosti se zahvaljuje-mo še zlasti in posebej najprisrčnejše gospej in gđ. Ambruž iz Ruš za požrtvovalno pomoč v bolezni in ob smrti, gđ. duhovščini za tolažila v bolezni in nagrobni govor, gospodu učitelju Davorinu Lesjaku iz Ruš za ljubeznivo skrb in velik trud pri vseh s pogrebom nastalih poslih, gospodom pevcem iz Maribora in Ruš za ginjivi žalostinki, domačemu gospodu zdravniku za vestno zdravljenje, vsem zdravovalcem prekrasnih vencev in šopkov in beloblečenim mladencam za častno spremstvo pri pogrebu.

Ruše, dne 29. svečana 1912.

Rodbina NOVAK.

Volneno

za ženske in sukno za moške obleke
zadnje mode razpošilja najceneje
Jugoslovanska razpošiljalna
R. Stermecki v Celju št. 301.

Vzorci na zahtevo poštne prosto.

Zahvala.

V dolgotrajni bolezni, posebno v zadnjih dneh trpljenja in ob smrti našega ljubega sina, oziroma brata, častitega gospoda

Janeza Wolf

umirovljenega župnika kamniškega, kn.-šk. pregledovalca računov v Mariboru, se je kazalo tako vsestransko ginljivo sočutje, da nam je le tem potom mogoče, vsem se dostojno zahvaliti. Zahvalo izrekamo preč. gospodu mestnemu in stolnemu župniku Frančišku Moravec, ki je tolažil rajnega do zadnjega zdihljaja, vodil spreved in opravil slovesno mrtvaško 'misa vora zi os owaifnleahz' osem as ki so spremljali rajnega k zadnjemu počitku: preč. gg. stolnim kanonikom, preč. g. arhidijakonu konjiškemu, vsem gospodom, ki so prihiteli od daleč, kakor mariborskim prijateljem pokojnika, gg. bogoslovcev IV. letnika, gđ. šolskim sestram, gđ. usmiljenim sestram, veteran-skemu društvu in zastopstvom drugih društev ter vsem, ki so se tako obilnem številu udeležili pogreba.

Priporočamo dragega pokojnika v pri-jazen spomin in pobožno molitev.

V Mariboru, dne 1. marca 1912.

Željuča mati, brata in sestra

Katoličani!

Slovenci!

H kateremu krojaču se naj obrnemo?

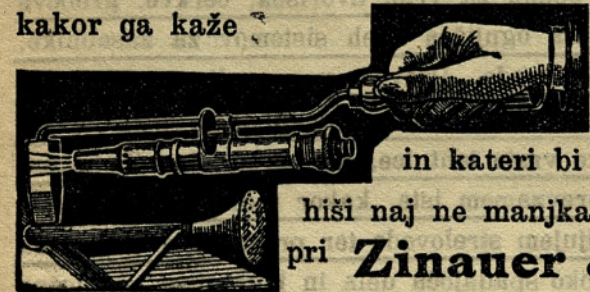
Jos. Macuh
Maribor, Stolna ulica 5
nasproti Ljudski posojilnici.

Priporoča se preč. duhovščini in sl. občinstvu za obilen obisk; osobito se priporoča gosp. abiturientom in maturantom za izdelovanje modnih salonskih oblek. Zagotavljam točno in pošteno postrežbo. Cene primerne Zaloga črnega in modnega blaga, iz solidnih tovarn.

Aparat za lotanje

kakor ga kaže

po-
leg
stoječa
slika

in kateri bi v nobeni

hiši naj ne manjkalo, se dobi pri **Zinauer & Co.**

Sv. Jakob v Slov. gor.

Cena s svincem in navodilom samo 5 K. Pošilja se po povzetju.

Jako priprosto! Zelo praktično! Nobena igrača!

Oblastveno potrjeni in zapriseženi
civilni ————— zemljemerec

(geometer)
Guidon Grubitsch
Maribor ob Dr.

Marijina ulica 10 (nasp. c. kr. okr. sodniji)

si dovoljuje slav. občinstvu naznaniti, da je prevzel tehnično pisarno oblastveno potrjenega in zaprisežene-
nega civilnega zemljemerca

Karola Hantich-a v Mariboru.

Priporoča se v zanesljivo izpeljavo vseh v to stroko spadajočih del, kakor:

delitev polja in gozdov, parceliranje, reguliranje potokov, potov in cest, postavljanje mejnikov, kakor izkazuje katastralni (davčni) načrt.

Pri mejnih razprtijah ter delitvah posestev zadostuje dopis katastralne občine in dotično štev. parcele. Izdeljuje občinske načrte (mape) s parcelnimi zapisniki, kakor tudi načrte posameznim posestnikom. Načrte pri dovoljenih (koncesioniranih) vodnomočnih stavbah itd. itd. 69

Telefon št. 170.

Brzjavni naslov: Geometer Grubitsch Maribor.

Lahek zaslužek.

Za na dom, za fante de-
kleta že od 14. leta naprej.
Kdor želi delati za mene predmete, pri katerih se lahko zasluži 20 do 40 vinarjev na uro in to brez posebne učnosti. Kdor želi pojsniti in vzorec od dela naj pošle 60 vin. v znakah, katere se mu pa vrnejo ako delo sprejme. Izrezljarska trgovina, trg Lemberg, Šmarje pri Jelšah. 36—3

Naj nihče ne zamudi! Hiša,

ležeča v najlepšem kraju velikega trga na Slovenskem Štajerskem, ugodna lega, pripravna za kakšnega penzionista, kakor tudi za vsakega obrtnika, še celo za kakšno težko obrt, se poceni proda. Hiša ima 4 sobe, 2 kuhinji, 2 kleti: tudi nekaj zemljišče je zraven ter lep vrt zraven hiše. Oglasiti se je najpозneje do 1. sušča t. l. — Pojasnila daje Alojzij Arnuš, krčmar pri Sv. Lenartu v Sl. gor.

Slovenci pozor!

Poročne prstane

vsake velikosti in po naj-nizji ceni; ne votle ampak polne (masivne.)
Za blago jamčim in gra-viram zastoj.

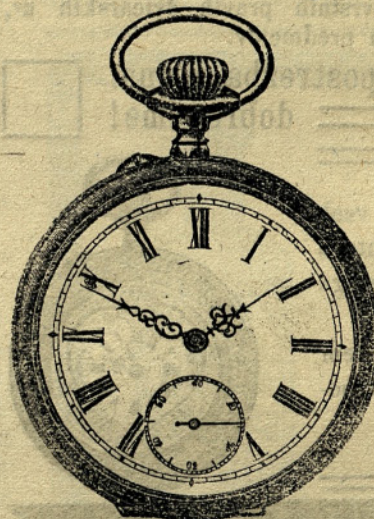
Posebno priporočam nove slovenske plošče za gramofon, v katerih imam sedaj posebno veliko izbiro.

Delavnica za popravila.

Urar, očalar in
zlatar

Franjo Bureš Maribor

Tegethofova cesta št. 39.

L JUDSKA HRANILNICA in POSOJILNICA v CELJU

registrovana zadruga z neomejeno zavezo

v lastni hiši (Hotel „Pri belem volu“) v Celju, Graška cesta 9, I. nadstr.

obrestuje

Hranilne vloge po 4 1/2% brez odbitka rentnega davka. Sprejema hranilne knjižnice drugih zavodov kot vloge, ne da bi se obrestovanje prekinilo. Daje vložnikom na dom brezplačno hranilne nabiralnike. Sprejema po sejnem sklepu vloge na tekoči račun in jih obrestuje od dne vložitve do dne dviga.

uraduje

vsak torek in petek dopoldne. Prošnje se sprejemajo in pojasnila dajejo vsak dan, izvemši praznike, dopoldne od 8. do 12. ter od 3. do 6. ure pop. Za vplačila po počti se dajejo zastoj poštno-hranilnične položnice št. 92465. Telefon ima št. 8. Za brzjave zadostuje naslov: Ljudska posojilnica Celje.

posojuje

na zemljišča po 5% do 5 1/2%, z amortizacijo ali brez nje, na zastavo vrednostnih listin in na osebni kredit pod ugodnimi pogoji. Konvertuje vknjižene dolgeve pri drugih zavodih in izterjuje svojim članom njih terjatve. Prošnje in listine za vknjižbo dela brezplačno, stranka plača le k-leke.